

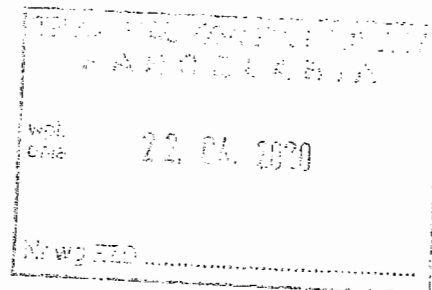

Warszawa, dnia 22 kwietnia 2020 r.

DO:**Trybunał Konstytucyjny**

Al. Jana Christiana Szucha 12a

00-918 Warszawa

SKARŻĄCA:**G G****PESEL:**

reprezentowana przez:

radcę prawnego Krzysztofa Brysiewicza**radcę prawnego Wojciecha Bokinę****radcę prawnego Piotra Bordakiewicza**adres do doreczeń:*Kancelaria Brysiewicz i Wspólnicy sp. k.**ul. Dzielna 60, 01-029 Warszawa***UCZESTNICY:****1) Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

2) Prokurator Generalny

ul. Rakowiecka 26/30

02-528 Warszawa

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

3) Rada Ministrów

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

al. Ujazdowskie 1/3

00-583 Warszawa

SKARGA KONSTITUCYJNA

Wysoki Trybunale,

działając w imieniu G G (dalej jako: „Skarżąca”), na podstawie udzielonego pełnomocnictwa (pełnomocnictwo wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej w załączeniu) na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.; dalej jako: „Konstytucja”) oraz art. 77 ust 1. ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie Postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej jako: „Ustawa o TK”) niniejszym:

- I. wnoszę skargę konstytucyjną przeciwko **art. 510 § 1 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego** (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.; dalej jako „k.p.c.”), rozumianemu w ten sposób, że małżonka akcjonariusza będąca współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej nie ma interesu prawnego dla dopuszczenia jej do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian dokonanych na podstawie kwestionowanych przez małżonkę akcjonariusza uchwał, co do których małżonka akcjonariusza wytoczyła powództwo o stwierdzenie ich nieważności, **z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1-3 w zw. z art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 Konstytucji**, na podstawie którego w postanowieniu z dnia grudnia 2019 r., sygn. akt Sąd Okręgowy w G orzekł ostatecznie o prawach i obowiązkach Skarżącej.

jednocześnie oświadczam, że:

- II. wymienione postanowienie Sądu Okręgowego w G zostało doręczone skarżącej wraz z uzasadnieniem w dniu 22 stycznia 2020 r. [*dowód doręczenia w załączeniu*]

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

ponadto

III. zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 2 Ustawy o TK wskazując, że naruszone zostały następujące prawa i wolności Skarżącej:

- **Prawo do sądu i prawo do drogi sądowej** – wyrażone w art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji, w zakresie, w jakim niedopuszczenie do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego pozbawia małżonkę akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej), gwarancji ochrony sądowej jej praw poprzez umożliwienie uczestnictwa w postępowaniu sądowym, którego rozstrzygnięcie ma wpływ na jej sytuację prawną;
- **Prawo do własności oraz zasadę ochrony własności** – wyrażone w art. 21 ust. 1 i art. 64 Konstytucji poprzez ograniczenie prawa własności, w zakresie, w jakim niedopuszczenie do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, pozbawia małżonkę akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej) możliwości ochrony sądowej jej majątku w postaci akcji spółki;
- **Zasada ochrony rodziny** – wyrażona w art. 18 Konstytucji poprzez nieudzielenie ochrony prawnej małżonce akcjonariusza (współwłaścicielowi akcji na zasadach wspólności łącznej), w sytuacji, w której akcje stanowią część składową majątku wspólnego małżonków w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, co stanowi naruszenie zasady ochrony małżeństwa, w zakresie w jakim pozbawia małżonkę akcjonariusza ochrony sądowej jej praw wynikających z zawartego związku małżeńskiego;
- **Zasada równouprawnienia kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym** – wyrażona w art. 33 ust. 1 Konstytucji, w zakresie, w jakim wskazane wyżej rozumienie art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do nieuprawnionego różnicowania kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym, a także prowadzi do odmowy małżonce akcjonariusza udzielenia ochrony sądowej jej praw wynikających ze współwłasności akcji, w sytuacji, w której akcje te zostały objęte za środki

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

pochodzące z majątku wspólnego małżonków, a ich objęcie wyłącznie przez jednego z małżonków było wynikiem jego zapewnień o równouprawnieniu małżonków względem tego aktywa i przyjętego wcześniej – w warunkach zgody pomiędzy małżonkami – modelu małżeńskiego, w którym małżonka (Skarżąca) nie tylko pełniła szczególną rolę w zakresie macierzyństwa i wychowania dzieci, ale również aktywnie uczestniczyła w życiu gospodarczym Spółki.

- Prawo do równego traktowania przez władze publiczne, w zakresie, w jakim wskazane rozumienie przepisu art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do nieuprawnionego różnicowania małżonków, w sytuacji, gdy objęcie akcji nastąpiło z ich majątku wspólnego, zaś akcje zostały objęte jedynie przez jednego z małżonków;
- Zasada proporcjonalności, w myśl której wszelkie ograniczenia praw podmiotowych, w tym prawo do sądu i prawo do własności, mogą być ograniczone wyłącznie w przypadku spełnienia przesłanek określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, tymczasem uniemożliwienie małżonce akcjonariusza (współwłaścicielowi akcji na zasadach wspólności łącznej) ochrony swoich praw w postępowaniu sądowym ogranicza w sposób nieuzasadniony, nieadekwatny i nieproporcjonalny gwarantowane konstytucyjnie prawo do sądu i drogi sądowej, prawo do własności oraz zasadę ochrony rodziny;
- Zasada demokratycznego państwa prawa oraz dekodowaną z niej zasada rzetelnej legislacji obejmująca zasadę określoności prawa, w sytuacji w której brak jest wyraźnej dyspozycji ze strony ustawodawcy, co do kręgu podmiotów uprawnionych do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym lub co do zakresu, w jakim sąd rejestrowy obligowany jest do badania interesu prawnego potencjalnie zainteresowanych podmiotów na gruncie art. 510 § 1 k.p.c.

W ocenie Skarżącej, należy uznać, że wskazane wyżej naruszenie jej praw ma charakter osobisty, aktualny i bezpośredni.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Jednocześnie Skarżąca, z ostrożności procesowej wskazuje, iż zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego w razie wątpliwości co do istnienia związku pomiędzy zaskarżonym przepisem a ochroną konstytucyjnych praw i wolności należy przyjąć w tym względzie domniemanie merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 12 grudnia 2000 r., sygn. akt SK 9/00, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lutego 2002 r., sygn. akt SK 29/01).

Mając na uwadze powyższe wnoszę o:

- I. **stwierdzenie niezgodności przepisu art. 510 § 1 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1460 z późn. zm.; dalej jako „k.p.c.”), rozumianego w ten sposób, że małżonka akcjonariusza będąca współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej nie ma interesu prawnego dla dopuszczenia jej do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian dokonanych na podstawie kwestionowanych przez małżonkę akcjonariusza uchwał, co do których małżonka akcjonariusza wytoczyła powództwo o stwierdzenie ich nieważności, z art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2, art. 18, art. 21 ust. 1, art. 64 ust. 1-3 w zw. z art. 2 w zw. z art. 31 ust. 3 w zw. z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 Konstytucji;**
- II. **orzeczenie na rzecz Skarżącej od Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej zwrotu kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.**

Spis treści

I.	DOPUSZCZALNOŚĆ SKARGI KONSTITUCYJNEJ.....	7
A.	OSTATECZNOŚĆ ROZSTRZYGNIĘCIA O PRAWACH I WOLNOŚCIACH SKARŻĄCEJ.....	7
B.	ZACHOWANIE TERMINU DO WNIESIENIA SKARGI KONSTITUCYJNEJ	8
C.	PRZEDMIOT KONTROLI.....	9
D.	DOPUSZCZALNOŚĆ ORZEKANIA W OPARCIU O WSKAZANE WZORCE KONSTITUCYJNE.....	10
II.	WPROWADZENIE.....	11
A.	WZORCE KONSTITUCYJNE KONTROLI KONSTITUCYJNOŚCI	11
B.	POJĘCIE INTERESU PRAWNEGO NA GRUNCIE ART. 510 § 1 K.P.C.....	14
C.	UCZESTNICY POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO.....	15
D.	TRWAŁA I POWTARZAJĄCA SIĘ PRAKTYKA OKREŚLONEGO ROZUMIENIA TREŚCI ART. 510 § 1 K.P.C. W ORZECZNICTWIE SĄDÓW.	19
E.	PRZEPISY PRAWNE ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA OCENY SYTUACJI PRAWNEJ AKCJONARIUSZA	24
III.	STAN FAKTYCZNY	28
A.	KONFLIKT POMIĘDZY MAŁŻONKAMI – AKCJONARIUSZAMI SPÓŁKI D	28
B.	PODJĘCIE UCHWAŁ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO	32
C.	ISTOTA UCHWAŁ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO	35
D.	POSTĘPOWANIE REJESTROWE I ODMOWA DOPUSZCZENIA SKARŻĄCEJ W CHARAKTERZE UCZESTNIKA POSTĘPOWANIA	37
IV.	UZASADNIENIE SKARGI KONSTITUCYJNEJ.....	40
A.	NARUSZENIE ART. 45 UST.1 W ZW. Z ART. 77 UST. 2 KONSTITUCJI.....	40

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Uwagi wstępne – zasadność wskazanych wzorców kontroli.....	40
Postępowanie rejestrowe w przedmiocie zmian statutu i organów Spółki a pojęcie sprawy	43
Określenie kręgu uczestników postępowania rejestrowego przez ustawodawcę a utrwalona wykładnia sądów.....	45
B. NARUSZENIE ART. 18 W ZW. Z ART. 2 I ART. 45 UST. 1 I ART. 77 UST. 2 KONSTYTUCJI RP	49
Uwagi wstępne – zasadność wskazanych wzorców kontroli.....	49
Naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony rodziny, a także prawa do sprawiedliwego procesu wskutek określonej praktyki sądowej stosowania przepisu art. 510 § 1 k.p.c.	50
C. NARUSZENIE ART. 21 UST. 1 W ZW. Z ART. 64 UST. 1-2 W ZW. Z ART. 2 W ZW. Z ART. 31 UST. 3 W ZW. Z ART. 32 UST. 1 W ZW. Z ART. 33 UST. 1 KONSTYTUCJI	57
Uwagi wstępne – zasadność wskazanych wzorców kontroli.....	57
Współuprawnienie małżonków do akcji a konstytucyjne równe prawo własności.....	60
Odmowa udziału w sprawie o wpis uchwał podjętych przez jednego z małżonków narusza prawo własności akcji małżonka tego akcjonariusza....	66

UZASADNIENIE

I. DOPUSZCZALNOŚĆ SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

A. OSTATECZNOŚĆ ROZSTRZYGNIĘCIA O PRAWACH I WOLNOŚCIACH SKARŻĄCEJ

1. Na podstawie zaskarżonego przepisu Sąd Okręgowy w G postanowieniem z dnia grudnia 2019 r. oddalił zażalenie Skarżącej na postanowienie Sądu Rejonowego o odmowie dopuszczenia Skarżącej do udziału w postępowaniu rejestrowym i odrzuceniu skargi Skarżącej na orzeczenie referendarza w przedmiocie wpisu.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

2. W ten sposób Sąd rozstrzygnął ostatecznie o prawach i wolnościach Skarżącej, bowiem jak wyraźnie wskazuje brzmienie przepisu art. 519¹ k.p.c. w postępowaniu rejestrowym skarga kasacyjna przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia z rejestru podmiotów podlegającego rejestracji. Jak wyraźnie podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 maja 2003 r. (sygn. akt: II CK 70/03) „Takiego charakteru nie ma postanowienie oddalające zażalenie na orzeczenie w przedmiocie dopuszczenia do udziału w sprawie w charakterze uczestnika”. Wobec powyższego Skarżąca wskazuje, iż rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego w G Wydziału Gospodarczego Odwoławczego (sygn. akt:) z dnia grudnia 2019 r. miało charakter ostateczny i jest prawomocne, czym spełnia przesłanki wniesienia skargi konstytucyjnej. Jednocześnie Skarżąca podkreśla, iż od powyższego postanowienia nie przysługuje nadzwyczajny środek zaskarżenia w rozumieniu art. 53 ust. 1 pkt 6) Ustawy o TK.

B. ZACHOWANIE TERMINU DO WNIESIENIA SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

3. Stosownie do art. 77 ust. 1 Ustawy o TK skarga konstytucyjna może być wniesiona po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana, w ciągu 3 miesięcy od doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.
4. Jak wskazano powyżej ostatecznym rozstrzygnięciem w sprawie było postanowienie Sądu Okręgowego w G Wydziału Gospodarczego Odwoławczego z dnia grudnia 2019 r. sygn. akt: Przedmiotowe orzeczenie zostało doręczone pełnomocnikowi Skarżącej wraz z uzasadnieniem w dniu 22 stycznia 2020 r., zatem zachowany został trzymiesięczny termin na wniesienie niniejszej skargi określony w art. 77 ust. 1 Ustawy o TK. Zachowanie terminu na wniesienie skargi konstytucyjnej potwierdza załączony dowód doręczenia postanowienia Sądu Okręgowego wraz z uzasadnieniem.

C. PRZEDMIOT KONTROLI

5. Przedmiotem zaskarżenia jest art. 510 § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że małżonka akcjonariusza będąca współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej nie ma interesu prawnego dla dopuszczenia jej do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian dokonanych na podstawie kwestionowanych przez małżonkę akcjonariusza uchwał, co do których małżonka akcjonariusza wytoczyła powództwo o stwierdzenie ich nieważności.
6. Brzmienie ww. przepisu jest następujące:

Art. 510. § 1. Zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, może on wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zakończenia postępowania w drugiej instancji. Jeżeli weźmie udział, staje się uczestnikiem. Na odmowę dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie przysługuje zażalenie.

7. W przedmiocie procedury dokonywania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego oraz kognicji sądów rejestrowych, z których sądy te wyprowadzają zakres swoich kompetencji co do badania interesu prawnego potencjalnych uczestników postępowania, za istotne z punktu widzenia niniejszej Skargi należy uznać następujące przepisy ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1500 z późn. zm.; dalej jako: „ustawa o KRS”):

„Art. 19 ust. 1. Wpis do Rejestru jest dokonywany na wniosek, chyba że przepis szczególny przewiduje wpis z urzędu.

Art. 23 1. Sąd rejestrowy bada, czy dołączone do wniosku dokumenty są zgodne pod względem formy i treści z przepisami prawa. 2. Sąd rejestrowy bada, czy dane wskazane we wniosku o wpis do Rejestru w zakresie określonym w art. 35 pkt 1 i 2 oraz art. 38 pkt 1 lit. h są prawdziwe. W pozostałym zakresie sąd rejestrowy bada, czy zgłoszone dane są zgodne z rzeczywistym stanem, jeżeli ma w tym względzie uzasadnione wątpliwości”.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

8. Problematykę wniosku o wpis reguluje również art. 694³ k.p.c., który stanowi:

Art. 694³. § 1. Wniosek do sądu rejestrowego prowadzącego Krajowy Rejestr Sądowy składa podmiot podlegający wpisowi do tego rejestru, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 2. Podmiot podlegający wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego jest uczestnikiem postępowania, chociażby nie był wnioskodawcą. Przepisu art. 510 § 2 nie stosuje się.

Przywołane przepisy w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie w celu ustalenia sytuacji prawnej potencjalnego uczestnika postępowania, należy uznać za istotne z punktu widzenia oceny jego interesu prawnego, a w konsekwencji uzasadniające potrzebę udzielenia mu gwarantowanej konstytucyjnie ochrony sądowej.

D. DOPUSZCZALNOŚĆ ORZEKANIA W OPARCIU O WSKAZANE WZORCE KONSTYTUCYJNE

9. Skarżąca wskazuje, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki zbędności orzekania ze względu na zasadę *ne bis in idem*. Skarżąca wskazuje, że niedopuszczalność skargi z uwagi na zbędność orzekania w przypadku powagi rzeczy osądzonej ma miejsce wówczas, gdy kolejna skarga konstytucyjna jest oparta na tych samych przepisach aktu normatywnego, wskazuje te same wzorce konstytucyjne oraz powołuje podobną argumentację co poprzednia (por. P. Tuleja, M. Grzybowski, Skarga konstytucyjna jako środek ochrony praw jednostki w polskim systemie prawa [w:] Sądy i Trybunały w Konstytucji i w praktyce, red. W. Skrzydło, Warszawa 2005, s. 119).
10. Biorąc pod uwagę powyższe Skarżąca zauważa, że wskazane wzorce konstytucyjności nie stanowiły podstawy kontroli konstytucyjności zaskarżonego przepisu. Trybunał Konstytucyjny nie wyraził dotychczas stanowiska odnośnie problematyki oceny interesu prawnego małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej) umożliwiającego mu udział w postępowaniu rejestrowym. Z uwagi na powyższe, w ocenie Skarżącej, w przedmiotowej sprawie nie zachodzi niebezpieczeństwo dwukrotnego orzekania w tej samej sprawie, a tym

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

samym, należy uznać, że zaskarżony przepis może być poddany kontroli w oparciu o wzorce konstytucyjne wskazane w skardze.

II. WPROWADZENIE

A. WZORCE KONSTYTUCYJNE KONTROLI KONSTYTUCYJNOŚCI

11. Zdaniem Skarżącej art. 510 § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że małżonka akcjonariusza będąca współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej nie ma interesu prawnego dla dopuszczenia jej do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian dokonanych na podstawie kwestionowanych przez małżonkę akcjonariusza uchwał, co do których małżonka akcjonariusza wytoczyła powództwo o stwierdzenie ich nieważności, **narusza:**

- **Prawo do sądu i prawo do drogi sądowej** – wyrażone w art. 45 ust. 1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji, w zakresie, w jakim niedopuszczenie do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego pozbawia małżonkę akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej), gwarancji ochrony sądowej jej praw poprzez umożliwienie uczestnictwa w postępowaniu sądowym, którego rozstrzygnięcie ma wpływ na sytuację prawną akcjonariusza.
- **Prawo do własności oraz zasadę ochrony własności** – wyrażone w art. 21 ust. 1 i art. 64 Konstytucji poprzez ograniczenie prawa własności, w zakresie, w jakim niedopuszczenie do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego, pozbawia małżonkę akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej) możliwości ochrony sądowej jej majątku w postaci akcji spółki.
- **Zasadę ochrony rodziny** – wyrażoną w art. 18 Konstytucji poprzez nieudzielenie ochrony prawnej małżonkowi akcjonariusza (współwłaścicielowi akcji na zasadach wspólności łącznej), w sytuacji, w której akcje stanowią część

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

składową majątku wspólnego małżonków w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, co stanowi naruszenie zasady ochrony małżeństwa, w zakresie w jakim pozbawia małżonka akcjonariusza ochrony sądowej jego praw wynikających z zawartego związku małżeńskiego.

- **Zasadę równouprawnienia kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym** – wyrażoną w art. 33 ust. 1 Konstytucji, w zakresie, w jakim wskazane wyżej rozumienie art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do nieuprawnionego różnicowania kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym, a także prowadzi do odmowy małżonce akcjonariusza udzielenia ochrony sądowej jej praw wynikających ze współwłasności akcji na zasadach ustawowej małżeńskiej wspólności majątkowej, w sytuacji, w której akcje te zostały objęte za środki pochodzące z majątku wspólnego małżonków, a ich objęcie wyłącznie przez jednego małżonka było wynikiem jego zapewnień o równouprawnienia małżonków względem tego aktywa i przyjętego wcześniej – w warunkach zgody pomiędzy małżonkami – modelu małżeńskiego, w którym małżonka (Skarżąca) nie tylko pełniła szczególną rolę w zakresie macierzyństwa i wychowania dzieci, ale również aktywnie uczestniczyła w życiu gospodarczym Spółki.

12. Natomiast jako uzupełniające wzorce kontroli Skarżąca wskazuje:

- **Prawo do równego traktowania przez władze publiczne**, w zakresie, w jakim wskazane rozumienie przepisu art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do nieuprawnionego różnicowania małżonków, w sytuacji, gdy objęcie akcji nastąpiło z ich majątku wspólnego, zaś akcje zostały objęte jedynie przez jednego z małżonków.
- **Zasadę proporcjonalności**, w myśl której wszelkie ograniczenia praw podmiotowych, w tym prawo do sądu i prawo do własności, mogą być ograniczone wyłącznie w przypadku spełnienia przesłanek określonych w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, tymczasem uniemożliwienie małżonce akcjonariusza (współwłaścicielowi akcji na zasadach wspólności łącznej) ochrony swoich praw w postępowaniu sądowym ogranicza w sposób nieuzasadniony,

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

nieadekwatny i nieproporcjonalny gwarantowane konstytucyjnie prawo do sądu i drogi sądowej, prawo do własności oraz zasadę ochrony rodziny.

- Zasadę demokratycznego państwa prawa oraz dekodowaną z niej zasadę rzetelnej legislacji obejmującą zasadę określoności prawa, w sytuacji, w której brak jest wyraźnej dyspozycji ze strony ustawodawcy co do kręgu podmiotów uprawnionych do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym lub co do zakresu, w jakim sąd rejestrowy obligowany jest do badania interesu prawnego potencjalnie zainteresowanych podmiotów na gruncie art. 510 § 1 k.p.c.

13. W kontekście niniejszej sprawy, a w szczególności zarzutu niekonstytucyjności takiego rozumienia przepisu art. 510 § 1 k.p.c., w wyniku którego małżonce akcjonariusza (współwłaścicielowi akcji na zasadach wspólności łącznej) odmawia się prawa do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym, co w konsekwencji stanowi naruszenie konstytucyjnej gwarancji prawa do sądu wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji i związanym z nim art. 77 ust. 2 Konstytucji zakazującym zamykania drogi sądowej, zasadnym jest przytoczenie niedawnego wyroku TK z dnia 26 listopada 2019 r. (sygn. akt: P 9/18).
14. Kontrola konstytucyjności w powyższej sprawie została zainicjowana przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, który to w skierowanych do Trybunału pytaniach prawnych powziął wątpliwość co do zgodności z Konstytucją przepisu art. 49 Ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o KRS oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 398 ze zm.) w zakresie, w jakim w sprawach dotyczących wpisów, o których mowa w art. 55 pkt 4 i 5 ustawy o KRS, wyłącza obowiązek doręczenia przez sąd uczestnikowi postępowania rejestrowego postanowienia o wpisie do rejestru dłużników niewypłacalnych wraz z uzasadnieniem, a także pozbawia uczestnika tego postępowania prawa do wniesienia skargi na postanowienie referendarza sądowego zarządzające wpis do takiego rejestru, jest niezgodny z art. 45 ust. 1 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji. W uzasadnieniu przedmiotowego wyroku TK podkreślił, że do podstawowych wymogów wynikających z art. 45 ust. 1 Konstytucji należy nakaz ukształtowania procedury sądowej zgodnie z zasadami sprawiedliwości, rzetelności i jawności. Możliwość ograniczenia tego prawa *ergo* ingerencja w konstytucyjne prawo

przyznane każdemu podmiotowi musi być racjonalnie uzasadniona i proporcjonalna. Za takie uzasadnienie nie można uznać potrzeby usprawnienia pracy sądów rejestrowych.

15. Stanowisko Trybunału wyrażone w powyższej sprawie jest istotne z punktu widzenia przedmiotu niniejszej Skargi, bowiem TK wyraźnie stwierdził, iż jeśli ustawodawca zdecydował o powierzeniu określonej kategorii spraw sądom – w tym przypadku sądom rejestrowym – to konsekwentnie **musi zapewnić uczestnikom postępowań sądowych wszelkie gwarancje wynikające z prawa do sądu** [podkreślenie Skarżącej]. W konsekwencji wyraźnie dopuszczono możliwość kontroli przepisów regulujących postępowanie rejestrowe z wzorcem konstytucyjnym art. 45 ust.1 oraz art. 77 ust. 2 Konstytucji.

B. POJĘCIE INTERESU PRAWNEGO NA GRUNCIE ART. 510 § 1 K.P.C.

16. Zgodnie z utrwaloną wykładnią Sądu Najwyższego zawarte w art. 510 § 1 k.p.c. określenie „*każdy* *czyich* *praw* *dotyczy* *wynik* *postępowania*” jest szerokie i umożliwia sądowi w zależności od stwierdzonych okoliczności konkretnej sprawy uznanie, że zgłaszający się podmiot jest zainteresowanym w wyniku postępowania¹. W celu ustalenia kręgu podmiotów uprawnionych do wzięcia udziału w postępowaniu nieprocesowym należy zbadać, czy posiadają one interes prawny. Jest to generalna przesłanka wzięcia udziału w postępowaniu nieprocesowym, a ocena, czy w danej sprawie wykazano interes prawny, powinna być zawsze dokonywana na tle konkretnych okoliczności sprawy, które pozwalają ocenić rzeczywistą potrzebę ochrony sfery prywatnej². Dopuszczone do postępowania powinny być więc te podmioty, których sytuacja prawna (prawa i obowiązki, położenie prawne) związana jest z przedmiotem postępowania nieprocesowego, jak również te podmioty, z

¹ post. SN z 2 lutego 2012 r., II CSK 290/11, Legalis

² M. M. Cieślinski, Kilka uwag na temat interesu prawnego w udzieleniu zabezpieczenia, (w:) Aurea praxis aurea theoria. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Tadeusza Erecińskiego, Warszawa 2011, s. 852.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

przyczyny których owo postępowanie się toczy³. Interes prawny zainteresowanego może mieć charakter bezpośredni lub pośredni⁴ (pozostający obok istoty oraz skutków mającego zapaść rozstrzygnięcia⁵), a stopień zainteresowania wynikiem postępowania może być różny, co wynika wprost z brzmienia art. 520 § 1 k.p.c. Z poczynionych uwag wynika więc prezentowane w doktrynie stanowisko, iż pojęcie zainteresowanego należy rozumieć szeroko⁶, a do uznania osoby za zainteresowaną nie jest konieczne, by była stroną stosunku prawnego, który legł u podstaw danego postępowania⁷.

17. Jednakże samo pojęcie interesu prawnego nie jest w doktrynie interpretowane jednolicie, co wynika z różnego podejścia do jego kwalifikacji. Utrwalonym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa jest założenie, że interesu prawnego nie można stawiać na równi z interesem emocjonalnym, czy też z interesem gospodarczym. Jednakże już samo precyzyjne zdefiniowanie tych interesów wobec różnorodności stanów faktycznych nie jest oczywiste. Niemniej jednak, jak podkreśla się w literaturze przedmiotu „Oceniając jego [interesu prawnego] istotę, można przyjąć, że interes prawny to obiektywna, czyli rzeczywiście istniejąca, a nie tylko hipotetyczna, czyli stwierdzona przez stronę i subiektywna, potrzeba ochrony prawnej⁸”.

C. UCZESTNICZY POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO

18. W obecnym stanie prawnym prowadzenie Krajowego Rejestru Sądowego powierzono sądom rejonowym (sądom gospodarczym) określanym jako „sądy rejestrowe” co wynika z treści przepisu art. 2 ust. 1 ustawy o KRS.

³ Art. 510 k.p.c. Ziełiński 2019, wyd. 10.

⁴ Post. SN z 21 stycznia 1985 r., IV PPZ 3/85, orz. SN z 7 października 1947 r. II C 374/47, OSN 1948, nr 2 poz. 48, post. SN z 16 lutego 1963 r., III CR 195/62., post. SN z 23 lutego 2012 r. V CZ 117/11.

⁵ Art. 510 k.p.c. red. Marszałkowska-Krześ 2019, Legalis

⁶ Art. 510 k.p.c. T. II red. Piasecki 2016, wyd. 7/Rejda; Postanowienie SN z dnia 23 lutego 2012 r. sygn. akt: V CZ 117/11.

⁷ Uchwała SN z 4 czerwca 2009 r. III CZP 30/09.

⁸ Ł. Błaszczak, E. Marszałkowska-Krześ „Przymioty procesowe stron i uczestników postępowania nieprocesowego niezbędne do dochodzenia ochrony prawnej na drodze sądowej”, Studia Prawno-ekonomiczne, t. XCV, 2015, s. 16-17.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

19. Zgodnie z art. 7 ustawy o KRS, do postępowań przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Uczestnikiem postępowania rejestrowego, podobnie jak uczestnikiem każdego postępowania nieprocesowego jest, zgodnie z regułą ogólną art. 510 § 1 k.p.c. zainteresowany, który weźmie udział w sprawie. Zgodnie z *lex specialis* zawartym w art. 649³ ust. 2 k.p.c., z mocy samego prawa uczestnikiem będzie podmiot podlegający wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, chociażby nie był wnioskodawcą. Pozostałe osoby zainteresowane niebędące podmiotami podlegającymi wpisowi do rejestru, które nie są uczestnikami postępowania rejestrowego, stają się nimi, jeżeli wezmą udział w sprawie. Sąd rejestrowy może odmówić dopuszczenia do udziału w sprawie osoby, która zgłosi swój udział, jeśli wynik postępowania nie dotyczy jej spraw. Ocena, czy potencjalny zainteresowany wykazał swój interes prawny, pozostaje więc w gestii sądu rejestrowego, który na podstawie okoliczności sprawy weryfikuje interes prawny zgłaszającego i dopuszcza lub odmawia dopuszczenia do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym.
20. Badając zasadność przystąpienia zainteresowanego do udziału w sprawie, sąd rozpoznaje sprawę co do jej istoty w aspekcie podmiotowym. Ocena sądu odnosi się bowiem do konkretnego zainteresowanego, który deklaruje we wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu swój interes prawny. Sąd podejmuje w konsekwencji merytoryczną decyzję w zakresie przyznania lub odmowy przyznania statusu uczestnika określonego podmiotowi, w czym mieści się szerszy kontekst udzielenia lub odmowy udzielenia ochrony prawnej. Z tym poglądem zgodził się również Sąd Najwyższy, który podkreślił w Uchwale z dnia 11 grudnia 2014 r. (sygn. akt: III CZP 85/14), iż *„przesłanka przystąpienia do udziału w sprawie ma charakter materialnoprawny, merytoryczny, wyrażający się interesem prawnym związanym z konkretnym rozstrzygnięciem sprawy in merito oraz z możliwością wpływu na ukształtowanie tego rozstrzygnięcia. W związku z tym sąd, oceniając zasadność przystąpienia zainteresowanego do udziału w sprawie, już na tym etapie postępowania rozpoznaje sprawę co do istoty; dokonuje tego w aspekcie podmiotowym”*.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

21. Zupełnie inna będzie w konsekwencji rola sądu w przypadku dopuszczenia do udziału zgłaszającego uczestnictwo w postępowaniu rejestrowym, niż np. w postępowaniu wieczystoksięgowym, co do którego ustawodawca jasno określił krąg zainteresowanych w postępowaniu. Mimo, iż zamieszczenie przepisu art. 510 § 1 k.p.c. wśród przepisów ogólnych wskazuje, iż nie deroguje on norm szczególnych przewidzianych dla poszczególnych rodzajów spraw z zakresu postępowania nieprocesowego⁹, to przepisy o postępowaniu w poszczególnych rodzajach spraw zawierają niekiedy szczególne unormowania dotyczące kręgu osób, które powinny brać udział w postępowaniu – np. art. 545 – 546 k.p.c. (uczestnicy postępowania o ubezwłasnowolnienie), art. 626¹ § 2 k.p.c. (uczestnicy postępowania wieczystoksięgowego). W przypadku, w którym ustawodawca określa krąg uczestników postępowania nieprocesowego w sposób wyczerpujący – legitymację do wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania oraz do uczestniczenia w nim mają jedynie wprost wymienione podmioty. Przykładem wprowadzenia takiego zamkniętego kręgu uczestników jest art. 626¹ § 2 k.p.c., który wymienia uczestników postępowania wieczystoksięgowego. Przyjęcie odmiennej interpretacji, w opozycji do wykładni literalnej przepisu, zakładające zastosowanie art. 510 § 1 k.p.c. oznaczałoby, że art. 626¹ § 2 k.p.c. jest zbędny, co w oczywisty sposób godziłoby w założenie o racjonalności działania ustawodawcy¹⁰.
22. Poczynione uwagi prowadzą do wniosku, iż kognicja sądu rejestrowego nie sprowadza się wyłącznie do zbadania podstawy wnioskowanego wpisu i orzeczenia, czy istnieją podstawy do jego dokonania zgodnie z dyspozycją art. 23 ust. 1 ustawy o KRS. Wobec braku szczególnych unormowań dotyczących kręgu podmiotów dopuszczonych do udziału w postępowaniu rejestrowym li tylko na podstawie przepisu prawa – poza regulacją wspomnianego art. 694³ § 2 k.p.c. – decyzja ta należy wyłącznie do sądu i dokonywana jest każdorazowo w formie rozstrzygnięcia merytorycznego. Trudno jest jednak szukać, poza przedstawionymi powyżej

⁹ E. Marszałkowska-Krześ, Postępowanie nieprocesowe w sprawach osobowych oraz rodzinnych, Wrocław 2012, s. 121.

¹⁰ Post. SN z 24 czerwca 2004 r., III CZ 46/04.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

uwagami, innych wyraźnych dyspozycji, które odnoszą się do dokonywania oceny występowania interesu prawnego w postępowaniu rejestrowym. W konsekwencji, jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy w Szczecinie w postanowieniu z dnia 23 września 2013 r. (sygn. akt: VIII Gz 84/13) „Ustalenie kręgu podmiotów mających interes prawny w postępowaniu rejestrowym może w praktyce nasuwać trudności”. Trudno wskazać w tym zakresie na jednolite orzecznictwo lub stanowisko doktryny co do kierunku oceny interesu prawnego w tymże postępowaniu.

23. Wyróżnić można interes spółki, z reguły reprezentowany przez wnioskodawcę, lecz również interesy akcjonariuszy oraz jednostek pozostających ze spółką w stosunku korporacyjnym. Wskazane interesy nie mogą w realiach obrotu gospodarczego być uznane za tożsame¹¹. Ponadto pomiędzy samymi akcjonariuszami również mogą występować sprzeczne interesy oraz stosunki prawne, np. w sytuacji współuprawnienia z akcji.

24. Wobec powyższego, w postępowaniu rejestrowym z uwagi na:

- (i) otwarty krąg potencjalnie zainteresowanych wynikiem sprawy – prawnym lub faktycznym,
- (ii) możliwość współistnienia różnych, niekoniecznie tożsamych interesów prawnych tychże zainteresowanych,
- (iii) zadania Krajowego Rejestru Sądowego mającego pełnić powszechną rolę informacyjną w ważnych dziedzinach porządkowanych prawnie, zwłaszcza w odniesieniu do rejestrowania obrotu prawnego,

- pojęcie „interesu prawnego” ma doniosłe znaczenie, a jego prawidłowa identyfikacja w stosunku do każdego potencjalnie zainteresowanego uczestnictwem w tymże postępowaniu ma istotne skutki prawne związane z udzieleniem lub odmową udzielenia ochrony prawnej zgłaszającemu swoje uczestnictwo. Wobec regulacji art. 694³ § 2 k.p.c. pozostawiającej otwarty katalog podmiotów, które zostają dopuszczone

¹¹ D. Michta, Interes spółki a interes akcjonariuszy, Studia Ekonomiczne / Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, 2012, nr. 86,

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

do postępowania na podstawie oceny ich występującego bądź nie, interesu prawnego, zasadnym jest odniesienie do stanowiska prezentowanego przez judykaturę w tymże zakresie.

D. TRWAŁA I POWTARZAJĄCA SIĘ PRAKTYKA OKREŚLONEGO ROZUMIENIA TREŚCI ART. 510 § 1 K.P.C. W ORZECZNICTWIE SĄDÓW

25. Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego *„Trybunał może dokonywać kontroli konstytucyjności takiej treści przepisu, którą uzyskał on w wyniku jednolitej, powszechnej i stałej wykładni sądowej (...). Jeżeli zatem utrwalona i konsekwentna praktyka stosowania prawa w sposób bezsporny ustaliła wykładnię danego przepisu, to przedmiotem kontroli konstytucyjności jest norma prawna dekodowana z danego przepisu zgodnie z ustaloną praktyką. (...) Stałość i powszechność praktyki wynikające z odczytywania przepisów w sposób niekonstytucyjny powoduje nadanie samym przepisom trwałego, niekonstytucyjnego znaczenia. Ujawnienie zależności między sferą stosowania i stanowienia prawa wymaga jednakże każdorazowego stwierdzenia czy w istocie rzeczy mamy do czynienia z taką właśnie powtarzalną i powszechną metodą wykładni określonego przepisu”¹².*
26. Wobec podnoszonego powyżej braku jednoznacznie wskazanego przepisami prawa kręgu podmiotów dopuszczonych do udziału w postępowaniu rejestrowym, a także dotychczasowego braku orzecznictwa ze strony TK co do sytuacji ograniczania tegoż kręgu w wyniku określonej interpretacji pojęcia „interesu prawnego” małżonki akcjonariusza (współwłaściciela akcji) ukształtowała się pewna stała i powszechna praktyka sądów, które rozpatrują wnioski o dopuszczenie małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji) do udziału w postępowaniu rejestrowym. Zgodnie z ową praktyką orzeczniczą małżonek akcjonariusza, będący współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej, nie ma interesu prawnego dla dopuszczenia go do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian dokonanych na podstawie

¹² Postanowienie TK z dnia 19 października 2010 r., sygn. akt SK 8/09

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

kwestionowanych przez małżonka akcjonariusza uchwał, co do których małżonek akcjonariusza wytoczył powództwo o stwierdzenie ich nieważności.

27. Praktyka ta budzi uzasadnione wątpliwości co do jej zgodności z Konstytucją¹³. U podstaw kwestionowanej przez Skarżącą praktyki orzeczniczej leży bezzasadne zrównanie statusu małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji) - sprzeciwiającego się podejmowaniu uchwał i zaskarżającego uchwały, z których wywodzone są skutki rejestrowe - z sytuacją akcjonariusza zgłaszającego swój udział w postępowaniu rejestrowym.¹⁴

¹³ Postanowienie SO w G , XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z grudnia 2019 r., sygn.

Postanowienie SO w G , XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z grudnia 2019 r., sygn.

Postanowienie SR w G , VIII Wydział Gospodarczy KRS z listopada 2019 r., sygn.

Postanowienie SR w G , VIII Wydział Gospodarczy KRS z czerwca 2019 r., sygn.

Postanowienie SR w G , VIII Wydział Gospodarczy KRS z czerwca 2019 r., sygn.

Postanowienie SR w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego z 15 kwietnia 2011 r., sygn. XX Ns-Rej.KRS 2902/11/857

Postanowienie SR w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego z 11 lipca 2010 r., sygn. XX Ns-Rej.KRS 10439/11/987

Zanonimizowane kopie ww. postanowień w załączeniu do niniejszego pisma.

¹⁴ Postanowienie SO w Białymstoku, VII Wydział Gospodarczy z 13 grudnia 2010 r., sygn. VII Gz 167/10

Postanowienie SO w Białymstoku, VII Wydział Gospodarczy z 3 listopada 2010 r., sygn. VII Gz 137/10

Postanowienie SR dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy KRS z 28 lutego 2011 r., sygn. WR VI Ns-Rej.VI KRS 2/11/806

Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 9 maja 2017 r., sygn. XXIII Gz 416/17

Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 26 września 2016 r., sygn. XXIII Gz 654/16

Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 21 stycznia 2013 r., sygn. XXIII Gz 24/13

Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 24 września 2012 r., sygn. XXIII Gz 756/12

Postanowienie SR dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 27 stycznia 2017 r., sygn. WA XII Ns Rej KRS 83516/16/520

Postanowienie SR dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 03 kwietnia 2013 r., sygn. WA XII Ns Rej KRS 53218/12/986

Postanowienie SR dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy KRS, z 15 marca 2013 r., sygn. WA XIV Ns-Rej. KRS XIV 36407/12/665

Postanowienie SR w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 4 października 2013 r., sygn. BI XII Ns- Rej. KRS 8922/13/931

Postanowienie SR w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 11 października 2010 r., sygn. BI XII Ns- Rej. KRS 8077/10/623

Postanowienie SR w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 18 sierpnia 2010 r., sygn. BI XII Ns- Rej. KRS XII 6755/10 w przedmiocie zawieszenia postępowania rejestrowego prowadzonego pod sygn. BI XII Ns-Rej. KRS 6102/10

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Uzasadniając wypracowaną praktykę orzeczniczą sądy rejestrowe wskazują przede wszystkim, że:

- a. Interesu prawnego akcjonariusza/ udziałowca w postępowaniu rejestrowym nie sposób wyprowadzić z samego faktu posiadania takiego statusu. Przyjęcie takiego zapatrywania wiązałoby się z koniecznością dopuszczenia do udziału w tym postępowaniu wszystkich akcjonariuszy, którzy zgłosiliby taką chęć, umożliwiając pojedynczemu akcjonariuszowi ingerencję w każde postępowanie rejestrowe wynikające z podjętych uchwał. W konsekwencji mogłoby to doprowadzić do paraliżu postępowania rejestrowego.
- b. Sama możliwość wzruszania uchwał przez wspólników, a także możliwość zawieszenia postępowania rejestrowego przez sąd nie daje podstaw do bycia uczestnikiem postępowania w przedmiocie rejestracji zmian w organach spółki i nie dowodzi istnienia interesu prawnego do udziału w postępowaniu. Przyjęcie możliwości uczestniczenia wspólnika w sprawie rejestracji zmian w KRS, prowadziłoby do faktycznego, nieuzasadnionego pomijania procesowej procedury wzruszania uchwał i zastępowania jej procedurą rejestrową.
- c. Akcjonariusz nie ma interesu prawnego w byciu uczestnikiem postępowania rejestrowego, o ile ochrony swoich praw może dochodzić na innej drodze – w drodze procesu zmierzającego do wyeliminowania uchwał, z których wywodzone są skutki rejestrowe. Powinien korzystać właśnie z tych rozwiązań (procesu), a nie postępowania rejestrowego, które nie powinno służyć rozstrzygnięciu sporów co do ważności/ skuteczności zdarzeń prawnych odzwierciedlanych w rejestrze.
- d. Celem postępowania rejestrowego jest możliwie szybkie odzwierciedlenie w rejestrze określonych zdarzeń prawnych i sąd rejestrowy nie stanowi areny do

Postanowienie SR dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS z 11 maja 2016 r., sygn. WA XIII Ns-Rej. KRS XIII 15374/16/535

Zanonimizowane kopie ww. postanowień w załączeniu do niniejszego pisma.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

wszczywania pomiędzy określonymi osobami sporów charakterystycznych dla postępowań procesowych.

- e. Wpis zmian do rejestru dotyczy samej spółki, jako podmiotu rejestrowego, a nie poszczególnych jego wspólników. To uchwała, a nie wpis do rejestru, jest źródłem praw wspólników/ akcjonariuszy i dlatego, to uchwałę, a nie wpis mogą oni zwalczać w stosownym postępowaniu procesowym.

28. Sądy powszechne jedynie na zasadzie wyjątku dopuszczają możliwość działania akcjonariuszy oraz ich małżonków w postępowaniu rejestrowym dotyczącym Spółki.¹⁵
29. Z uwagi na dotychczasowe rozstrzygnięcia sądów powszechnych w zakresie ustalania kręgu podmiotów zainteresowanych w postępowaniu rejestrowym należy stwierdzić, iż art. 510 § 1 k.p.c. otrzymał w wyniku stałej, powtarzalnej i powszechnej praktyki sądowej określone znaczenie, które to znaczenie może podlegać kontroli konstytucyjności¹⁶. Zasadnym jest więc wskazanie wybranych orzeczeń sądowych, które wskazują na jednolitą i konsekwentną praktykę stosowania prawa, która to utrwaliła wykładnię danego przepisu wykraczającą poza indywidualny i jednostkowy akt ich zastosowania.
30. Wskazana praktyka orzecznicza stosowania prawa przez sądy rejestrowe opiera się na założeniu, iż zakres kognicji sądu rejestrowego wynikający z art. 23 ust. 1 ustawy o KRS nie pozwala dopuścić do postępowania podmiotu, który wskazuje na okoliczności uzasadniające jego interes prawny w innym postępowaniu, w którym może podważać ważność uchwał zgromadzenia wspólników. Sąd rejestrowy nie jest zobligowany do wyjaśniania każdej powstałej wątpliwości, gdyż zakres jego kognicji upoważnia go wyłącznie do badania czy dołączone do wniosku dokumenty są pod względem formy i

¹⁵ Postanowienie SR Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy KRS, z 17 października 2011 r., sygn. XX KRS Ns Rej 016929/11/597,

Postanowienie SR Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy KRS, z 2 listopada 2011 r., sygn. XX KRS Ns Rej 17806/11/722,

Postanowienie SO w Łodzi, X Wydział Gospodarczy z 13 grudnia 2011 r., sygn. X Gz 455/11

Zanonimizowane kopie ww. postanowień w załączeniu do niniejszego pisma.

¹⁶ Postanowienie TK z dnia 21 września 2005 r., sygn. akt: SK 32/04; Postanowienie TK z 4 grudnia 2000 r., sygn. akt: SK 10/99; Wyrok TK z 3 października 2000 r., sygn.. K 33/99.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

treści zgodne z przepisami prawa. Uprawnienie sądu rejestrowego ograniczone jest do badania zgodności uchwały z przepisami prawa, wobec czego sąd ten nie może odmówić wpisu do rejestru uchwały niezgodnej z zasadami współżycia społecznego lub dobrymi obyczajami. Nie ma również kompetencji do badania tego, czy uchwała jest zgodna z umową spółki, chyba że niezgodność ta wynika z przepisów prawa. W ocenie sądów interes wynikający z tytułu pełnienia funkcji członka zarządu lub statusu akcjonariusza spółki nie może być uznany za interes prawny w postępowaniu rejestrowym, a jedynie interes faktyczny, wobec czego nie istnieją przesłanki dopuszczenia do uczestnictwa w takim postępowaniu tychże podmiotów¹⁷.

31. W wyniku wskazanej stałej, powtarzalnej i powszechnej praktyki sądowej, w szczególności sądów rejestrowych, dochodzi do odmowy uznania podmiotów, które będąc legitymowanymi do kwestionowania uchwał stanowiących podstawę wpisu do Krajowego Rejestrowego Sądowego w postępowaniu przewidzianym w innym trybie i przed innym sądem, nie są uznawane za osoby zainteresowane w rozumieniu wynikającym z treści art. 510 § 1 k.p.c. Interes tychże podmiotów uznawany jest przez sądy jedynie za interes faktyczny, który nie podlega w postępowaniu w przedmiocie wpisu do KRS, ochronie prawnej i nie rodzi obiektywnej potrzeby wzięcia udziału w postępowaniu rejestrowym, które ma ograniczony charakter i nie służy rozstrzyganiu sporów na tle konkretnego stanu faktycznego.
32. Takie rozumienie powyższego przepisu ma zastosowanie również do małżonka akcjonariusza wpisanego do księgi akcyjnej, w sytuacji, w której małżonek akcjonariusza będący współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej

¹⁷ Tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 19 października 2000 r. (sygn. akt: III CZP 20/00), w której Sąd stwierdził, iż wynik postępowania rejestrowego będący jedynie odzwierciedleniem treści konstytutywnych uchwał organów spółdzielni i jako taki nie dotyczy praw byłych członków zarządu wnioskodawczyni, którzy ochrony swych praw mogą ewentualnie dochodzić na podstawie innych przepisów. Sąd Najwyższy uznał, że jeżeli zdarzeniem prawnym, będącym źródłem nabycia bądź utraty przez określoną osobę uprawnień np. członka zarządu, jest uchwała organu np. o wyborze bądź odwołaniu członka zarządu, a nie wpis do rejestru zmian, będący jedynie bezpośrednim, choć obligatoryjnym zarazem, następstwem podjęcia wspomnianej uchwały, to osoby, których taka uchwała dotyczy, np. powołani lub odwołani członkowie zarządu, nie są w sprawie rejestrowej osobami zainteresowanymi w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c., bowiem wynik postępowania rejestrowego nie będzie dotyczył ich praw, które zostały już wcześniej ukształtowane uchwałą organu, pozbawiającego ich członkostwa w zarządzie

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

kwestionuje uchwały będące podstawą wpisu, w odrębnym postępowaniu w przedmiocie stwierdzenia nieważności tychże uchwał. Sąd rejestrowy powołując się na charakter postępowania w sprawie o wpis do KRS ogranicza się do zakresu wyznaczonego zakresem danych, jakie zgodnie z przepisami prawa podlegają ujawnieniu w poszczególnych działach rejestru, sprawdzając, czy wniosek zawiera dane zgodne z dokumentami, z których te dane wynikają i czy dokumenty te powstały z zachowaniem ustawowych wymagań dla poszczególnych czynności, zmierzających do uzyskania wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym. W konsekwencji, zgodnie z opisywaną powszechną praktyką, współuprawnionemu z akcji, który wnioskuje o dopuszczenie do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego zmian w organach spółki na podstawie kwestionowanych przez współuprawnionego akcjonariusza uchwał, co do których współuprawniony z akcji wytoczył powództwo o stwierdzenie ich nieważności, nie zostaje udzielona ochrona prawna, niezależnie od okoliczności faktycznych towarzyszących wykreowaniu podstawy dokonania wpisu ani konsekwencji – prawnych, a w szczególności majątkowych w sytuacji, gdy współuprawnienie wynika z objęcia akcji z majątku wspólnego małżonków.

33. Jak wskazano w *petitum* niniejszej Skargi- tak wykreowana stała, powtarzalna i powszechna praktyka sądowa, zdaniem Skarżącej, narusza gwarantowane każdemu konstytucyjnie uprawnienia – prawo do sądu, prawo do własności oraz zasadę ochrony rodziny, w zakresie w jakim prowadzi do ich nieuzasadnionego i nieproporcjonalnego ograniczenia, a w konsekwencji rodzi rzeczywistą potrzebę kontroli konstytucyjności przepisów interpretowanych w praktyce orzeczniczej w wyżej wskazany sposób.

E. PRZEPISY PRAWNE ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA OCENY SYTUACJI PRAWNEJ AKCJONARIUSZA

34. W celu oceny interesu prawnego małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej) w postępowaniu rejestrowym o wpis do rejestru

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

zaskarżonej uchwały, niezbędne jest wykazanie, iż rozstrzygnięcie Sądu, choćby pośrednio, wpłynie na sytuację prawną zainteresowanego. W konsekwencji zasadnym jest wskazanie przepisów prawa, które tę sytuację prawną określają, tj. wskazanie przepisów prawa handlowego zawartych w Ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 505 z późn. zm.; dalej jako: „k.s.h”) oraz prawa rodzinnego regulowanych Ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 z późn. zm.; dalej jako: „k.r.o”), na gruncie których sytuacja ta jest kształtowana.

35. Zgodnie z art. 31 k.r.o. z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Zarząd majątkiem wspólnym małżonków regulują poniższe przepisy k.r.o.:

„Art. 36. k.r.o.

§ 1. Oboje małżonkowie są obowiązani współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym, w szczególności udzielać sobie wzajemnie informacji o stanie majątku wspólnego, o wykonywaniu zarządu majątkiem wspólnym i o zobowiązaniach obciążających majątek wspólny.

§ 2. Każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym, chyba że przepisy poniższe stanowią inaczej. Wykonywanie zarządu obejmuje czynności, które dotyczą przedmiotów majątkowych należących do majątku wspólnego, w tym czynności zmierzające do zachowania tego majątku.

§ 3. Przedmiotami majątkowymi służącymi małżonkowi do wykonywania zawodu lub prowadzenia działalności zarobkowej małżonek ten zarządza samodzielnie. W razie przemijającej przeszkody drugi małżonek może dokonywać niezbędnych bieżących czynności.

Art. 36¹. k.r.o.

§ 1. Małżonek może sprzeciwić się czynności zarządu majątkiem wspólnym zamierzonej przez drugiego małżonka, z wyjątkiem czynności w bieżących sprawach życia codziennego lub zmierzającej do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny albo podejmowanej w ramach działalności zarobkowej.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

§ 2. Sprzeciw jest skuteczny wobec osoby trzeciej, jeżeli mogła się z nim zapoznać przed dokonaniem czynności prawnej.

Art. 37. k.r.o.

§ 1. Zgoda drugiego małżonka jest potrzebna do dokonania:

1) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia nieruchomości lub użytkowania wieczystego, jak również prowadzącej do oddania nieruchomości do używania lub pobierania z niej pożytków;

2) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia prawa rzeczowego, którego przedmiotem jest budynek lub lokal;

3) czynności prawnej prowadzącej do zbycia, obciążenia, odpłatnego nabycia i wydzierżawienia gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa;

4) darowizny z majątku wspólnego, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych.

§ 2. Ważność umowy, która została zawarta przez jednego z małżonków bez wymaganej zgody drugiego, zależy od potwierdzenia umowy przez drugiego małżonka.

§ 3. Druga strona może wyznaczyć małżonkowi, którego zgoda jest wymagana, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

§ 4. Jednostronna czynność prawna dokonana bez wymaganej zgody drugiego małżonka jest nieważna”.

36. Na gruncie prawa handlowego zastosowanie dla oceny prawnej sytuacji współuprawnionego z akcji zawierają następujące przepisy k.s.h.:

Art. 333. k.s.h.

§ 1. Akcje są niepodzielne. Mogą być wydawane w odcinkach zbiorowych.

§ 2. Współuprawnieni z akcji wykonują swoje prawa w spółce przez wspólnego przedstawiciela; za świadczenia związane z akcją odpowiadają solidarnie.

§ 3. Jeżeli współuprawnieni nie wskazali wspólnego przedstawiciela, oświadczenia spółki mogą być dokonywane wobec któregośkolwiek z nich.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Art. 332¹ k.s.h.

Statut spółki może zawierać postanowienie, iż w przypadku, gdy akcje imienne są objęte wspólnością majątkową małżeńską akcjonariuszem może być tylko jeden ze współmałżonków.

Art. 343. k.s.h.

§ 1. Wobec spółki uważa się za akcjonariusza tylko tę osobę, która jest wpisana do księgi akcyjnej, lub posiadacza akcji na okaziciela, z uwzględnieniem przepisów o obrocie instrumentami finansowymi.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do zastawnika lub użytkownika akcji”.

37. Wzajemna relacja tych regulacji, których treść pozwala na ustalenie sytuacji prawnej oraz interesu prawnego współuprawnionego z akcji małżonka akcjonariusza w postępowaniu o wpis do rejestru zaskarżonej uchwały będzie przedmiotem oceny zawartej w dalszej części niniejszej Skargi.
38. Jednocześnie z uwagi na zaistniały spór pomiędzy akcjonariuszami, szczegółowo opisany w dalszej części Skargi odnoszącej się do przedstawienia stanu faktycznego, istotne dla oceny interesu prawnego małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji na zasadach wspólności łącznej) będą następujące regulacje k.s.h.:

Art. 422. k.s.h.

§ 1. Uchwała walnego zgromadzenia sprzeczna ze statutem bądź dobrymi obyczajami i godząca w interes spółki lub mająca na celu pokrzywdzenie akcjonariusza może być zaskarżona w drodze wytoczonego przeciwko spółce powództwa o uchylenie uchwały.

§ 2. Prawo do wytoczenia powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia przysługuje:

1) zarządowi, radzie nadzorczej oraz poszczególnym członkom tych organów;

2) akcjonariuszowi, który głosował przeciwko uchwale, a po jej powzięciu zażądał zaprotokołowania sprzeciwu; wymóg głosowania nie dotyczy akcjonariusza akcji niemej;

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

3)akcjonariuszowi bezzasadnie niedopuszczonemu do udziału w walnym zgromadzeniu;

4)akcjonariuszom, którzy nie byli obecni na walnym zgromadzeniu, jedynie w przypadku wadliwego zwołania walnego zgromadzenia lub też powzięcia uchwały w sprawie nieobjętej porządkiem obrad.

Art. 423. k.s.h.

§ 1. Zaskarżenie uchwały walnego zgromadzenia nie wstrzymuje postępowania rejestrowego. Sąd rejestrowy może jednakże zawiesić postępowanie rejestrowe po przeprowadzeniu rozprawy.

§ 2. W przypadku wniesienia oczywiście bezzasadnego powództwa o uchylenie uchwały walnego zgromadzenia sąd, na wniosek pozwanej spółki, może zasądzić od powoda kwotę do dziesięciokrotnej wysokości kosztów sądowych oraz wynagrodzenia jednego adwokata lub radcy prawnego. Nie wyłącza to możliwości dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych.

III. STAN FAKTYCZNY

A. KONFLIKT POMIĘDZY MAŁŻONKAMI – AKCJONARIUSZAMI SPÓŁKI D

39. Skarżąca jest akcjonariuszką, współzałożycielką oraz Przewodniczącą Rady Nadzorczej spółki pod firmą D S.A. z siedzibą w B (dalej: „D”, „Spółka”). D jest spółką rodzinną - charakteryzuje się zamkniętą strukturą akcjonariatu, w skład której wchodzi Skarżąca, jej małżonek – L G oraz – K D i J G W majątku wspólnym Skarżącej i L G – znajduje się akcje Spółki stanowiących % kapitału zakładowego. Akcje te objęte są małżeńską ustawową wspólnością majątkową, jako nabyte w zamian za środki pochodzące z majątku wspólnego małżonków.

Dowody:

- Akt zawiązania D z dnia listopada 2002 r., akt notarialny sporządzony przez notariusz M K , nr. Rep. ;

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

- Protokół Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia D z dnia czerwca 2003 r., nr repertorium ;
- protokół notarialny z dnia czerwca 2003 r., repertorium dotyczący oferty nabycia akcji, oświadczenia o przyjęciu oferty i objęciu nowych akcji, oraz umowa przeniesienia nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego i własności budynków i budowli;
- Księga akcji D z dnia listopada 2017 r.

40. Środki pieniężne na pierwotną działalność Spółki i zakup pierwszych maszyn do działalności gospodarczej L G pochodziły z majątku odrębnego G G , spadku odziedziczonego przez nią [REDACTED]

[REDACTED] Fakt ten był wielokrotnie wprost przyznawany przez małżonka Skarżącej. W książce dotyczącej Spółki z 2014 r. w rozdziale na str. wskazywał bowiem, że: [REDACTED]

[REDACTED] Fakt ten znalazł również swoje odzwierciedlenie w ustaleniach stanu faktycznego, poczynionych przez Sąd Rejonowy w S , na potrzeby sprawy w przedmiocie ustanowienia rozdzielności majątkowej. W uzasadnieniu wyroku ustanawiającego rozdzielność majątkową Sąd wskazał bowiem, że [REDACTED]

Dowód:

- Wyciąg z publikacji [REDACTED] r., str. ;
- Wyrok Sądu Rejonowego w S z dnia września 2019 r., sygn. wraz z uzasadnieniem (str. 8);

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

41. Akcje stanowiące pozostałą część kapitału zakładowego są własnością K D i J G – każde z nich posiada akcje stanowiących % kapitału zakładowego.

Dowód:

- *Odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS Spółki;*
- *Księga akcji D z dnia listopada 2017 r.;*
- *Księga akcyjna Spółki z dnia lutego 2019 r.*

42. Rodzinny charakter Spółki wynika również z faktu, że akcjonariusze (będący członkami najbliższej rodziny), od samego początku istnienia Spółki, pełnili kluczowe funkcje w jej organach. Wszystkie istotne decyzje w Spółce każdorazowo akceptowane były przez wszystkich akcjonariuszy (członków rodziny).

43. Obecnie w Spółce trwa złożony i wielowątkowy spór o podłożu rodzinno-korporacyjnym, w związku z którym prowadzonych jest kilkudziesiąt różnych postępowań przed sądami i innymi organami.

Dowody:

- *Zawiadomienie o Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień lutego 2019 r.*

44. Skarżąca dostrzegając niecodziennosc działań swego małżonka (wcześniej Walne Zgromadzenia odbywały się zawsze bez ich formalnego zwoływania, w dniu wspólnie ustalonym między akcjonariuszami), złożyła wnioski o dopisanie jej do księgi akcyjnej, jako współuprawnionej (wraz z L G) do akcji Spółki, do których posiadała legitymację materialną, bowiem akcje te wchodziły w

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

skład majątku wspólnego małżonków. Wniosek Skarżącej został uwzględniony przez K D - Wiceprezes Zarządu uprawnioną do jednoosobowej reprezentacji Spółki. Statut D nie zawierał zastrzeżenia, o którym mowa w art. 332¹ k.s.h., a zatem zgodnie ze stanowiskiem przedstawicieli doktryny, Zarząd Spółki był zobowiązany uwzględnić wniosek Skarżącej.¹⁸

Dowód:

- Wniosek G G o wpis do księgi akcyjnej Spółki z dnia lutego 2019 r.
- Statut D ;
- Powiadomienie o zamiarze dokonania zmian w księdze akcyjnej z dnia lutego 2019 r.;
- Księga akcyjna Spółki z dnia lutego 2019 r.

45. Wobec wpisu Skarżącej do księgi akcyjnej małżonkowie G stali się tzw. współnikiem zbiorowym. W konsekwencji prawo głosu z większościowego pakietu akcji na zwołanym przez L G na dzień lutego 2019 r. Walnym Zgromadzeniu mogło być wykonywane jedynie przez wspólnego przedstawiciela współuprawnionych (art. 333 § 2 k.s.h.). Mając na uwadze powyższe okoliczności, L G postanowił odwołać obrady Walnego Zgromadzenia zwołane na lutego 2019 r. Kolejno, Skarżąca w dniu lutego 2019 r. złożyła sprzeciw w trybie art. 36¹ kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, mocą którego sprzeciwiła się m.in. samodzielnemu wykonywaniu przez L G jakichkolwiek praw inkorporowanych w akcjach D wchodzących w skład majątku wspólnego małżonków.

Dowód:

- Sprzeciw G G z dnia lutego 2019 r.

¹⁸ T. Smoczyński (red.), M. Nazar, System Prawa Prywatnego, Tom 11, Prawo rodzinne i opiekuńcze, Warszawa 2009, rozdział VI Ustawowy ustrój majątkowy – wspólność ustawowa; R.L. Kwaśnicki, A. Piskorz, A. Nalazek, Udziały/akcje imienne znajdujące się w majątku wspólnym małżonków, cz. I – w sprawie statusu współnika/akcjonariusza zbiorowego, Monitor Prawa Handlowego 1/2011, A. Kubas, Udział w spółce handlowej jako składnik majątku wspólnego, Przegląd Prawa Handlowego 4/2011.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

46. Następnie L G wystąpił z wnioskiem o udzielenie zabezpieczenia jego roszczeń o ustalenie bezskuteczności wpisu Skarżącej do księgi akcyjnej, ewentualnie o ustalenie, iż Skarżąca nie jest współuprawniona (obok swojego małżonka) do akcji D Sąd Okręgowy w G postanowieniem z dnia marca 2019 r., sygn. (dalej jako „Postanowienie”) udzielił zabezpieczenia ww. roszczeń L G Mocą tegoż postanowienia Spółka została zobowiązana do traktowania L G jako wyłącznie uprawnionego do samodzielnego wykonywania praw akcyjnych z akcji D Postanowienie , na dzień składania niniejszej skargi, jest prawomocne.

Dowód:

- *Postanowienie Sądu Okręgowego w G z dnia marca 2019 r., sygn.*
- *Postanowienie Sądu Apelacyjnego w G z dnia października 2019 r., sygn. akt*

B. PODJĘCIE UCHWAŁ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO

47. Wykorzystując Postanowienie L G zwołał Walne Zgromadzenie Spółki na dzień marca 2019 r., a następnie, w oparciu o to postanowienie, doprowadził do podjęcia szeregu uchwał, których istota sprowadzała się m.in. do wprowadzenia zmian w składzie personalnym organów Spółki, prowadzących do zmarginalizowania roli pozostałych akcjonariuszy, w tym Skarżącej. Powzięcie wszystkich uchwał Walnego Zgromadzenia z dnia marca 2019 r. nastąpiło wyłącznie głosami oddanymi przez L G , przy wyraźnym sprzeciwie Skarżącej oraz pozostałych akcjonariuszy.

Dowód:

- *Protokół Walnego Zgromadzenia D z dn. marca 2019 r., akt notarialny zaprotokołowany przez notariusza P O za Rep. nr*

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

48. W ocenie Skarżącej uchwały te zmierzają w istocie nie tylko do przekreślenia dotychczasowego rodzinnego charakteru Spółki, ale również mają na celu uniemożliwienie Skarżącej przeprowadzenie sprawiedliwego postępowania o podziału majątku wspólnego oraz mają zapobiec skutkom postępowania prowadzonego przed Sądem Okręgowym w G pod sygn. , w toku którego Skarżąca może zostać uznana za współuprawnioną (wraz ze swoim małżonkiem) z większościowego pakietu akcji D
49. Wskazać bowiem należy, że do powzięcia tych uchwał doszło nie tylko w warunkach konfliktu, ale również w sytuacji, gdy Skarżąca podjęła działania zmierzające do podziału majątku wspólnego małżonków. Sąd Rejonowy w S wyrokiem z dnia września 2019 r., sygn. ustanowił pomiędzy Skarżącą a L G rozdzielną majątkową z dniem marca 2019 r. (dniem wniesienia pozwu). Wyrok ten, na dzień złożenia niniejszej skargi nie jest prawomocny. Uprawomocnienie tego wyroku będzie oznaczało, że obowiązująca pomiędzy Skarżącą a jej małżonkiem wspólność łączna majątku wspólnego przekształci się we wspólność o charakterze ułamkowym. Zatem niezależnie od przyjęcia którejkolwiek z koncepcji dot. współuprawnienia małżonka, w sytuacji gdy akcje objęte są ustawową wspólnością majątkową, małżonkowie G uzyskają status wspólnika zbiorowego. W konsekwencji wszystkie prawa z akcji wchodzących w skład majątku wspólnego, będą mogły być wykonywane wyłącznie przez wspólnego przedstawiciela (art. 333 § 2 k.s.h.). Ponadto uprawomocnienie tego wyroku umożliwi Skarżącej wszczęcie postępowania o podział majątku wspólnego (w tym również większościowego pakietu akcji D). Wskazać również należy, że w dniu listopada 2019 r. Skarżąca wystąpiła do Sądu Okręgowego w G z pozwem wzajemnym, podnosząc m.in. żądanie ustalenia, że jest wraz ze swoim małżonkiem współuprawniona do większościowego pakietu akcji D

Dowody:

- Wyrok Sądu Rejonowego w S z dnia września 2019 r. w sprawie

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

- *Pozew wzajemny G G z dnia listopada 2019 r., sygn.*

50. Na marginesie wskazać również należy, że powzięcie uchwał Walnego Zgromadzenia w dniu marca 2019 r. nie było jedynym z działań, które - w ocenie Skarżącej - zmierzały do uniemożliwienia jej przeprowadzenia sprawiedliwego postępowania o podział majątku wspólnego. [REDAKTED] konfliktu, zaewidencjonował, [REDAKTED]

Dowody:

- *Postanowienie Sądu Okręgowego w B z dn. sierpnia 2019 r., sygn.*
;
- *Postanowienie Sądu Apelacyjnego w G z dn. stycznia 2020 r., sygn.*
;
- *Postanowienie Sądu Rejonowego w B, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dn. września 2019 r., sygn.*

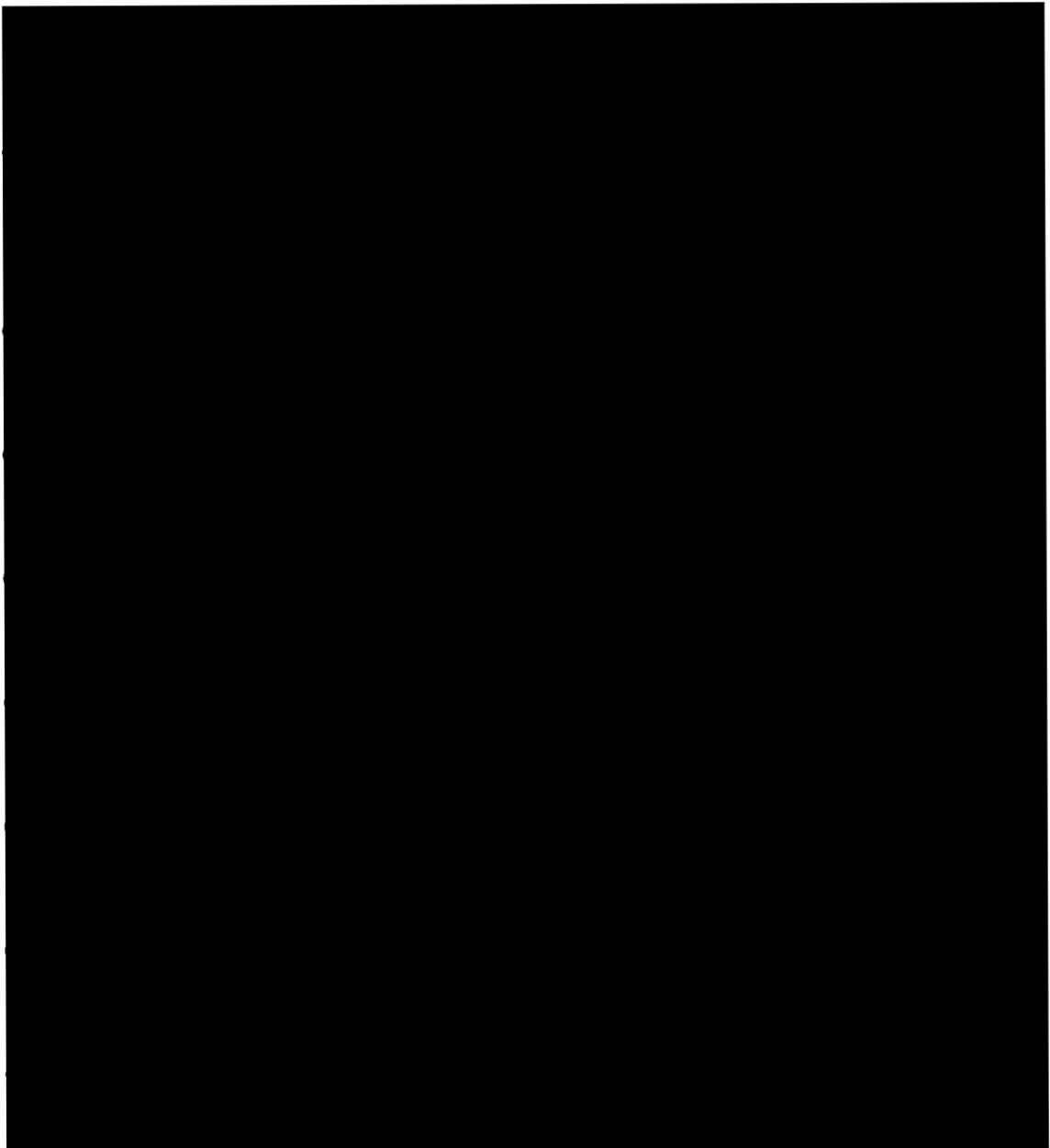

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

C. ISTOTA UCHWAŁ BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM POSTĘPOWANIA REJESTROWEGO

51. Uchwały podjęte przez L G na Nadzwyczajnym Walnym Zgromadzeniu D w dniu marca 2019 r. oprócz tego, że dążą do wprowadzenia trwałych zmian statutu, prowadzą one również do zmian składu osobowego organów Spółki. Zmiany te stanowią zaprzeczenie dotychczasowego, rodzinnego charakteru D. Ich istota sprowadza się do obsadzenia kluczowych funkcji w organach Spółki osobami desygnowanymi wyłącznie przez L G i z nim powiązanymi. Wskazać bowiem należy, że:

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

52. W ocenie Skarżącej uchwały te - podjęte przy wyraźnym sprzeciwie Skarżącej i pozostałych akcjonariuszy – prowadzą do całkowitej marginalizacji ich roli w Spółce. W konsekwencji uchwały te prowadzą do przekreślenia dotychczasowego rodzinnego charakteru D Zgodnie bowiem z dotychczasowym – obowiązującym od początków istnienia Spółki – ładem korporacyjnym, zarówno Skarżąca jak i [REDACTED] [REDACTED] pełnili kluczowe role w organie menadżerskim i nadzorczym Spółki, a także byli aktywnie zaangażowani w jej ciągły rozwój. Taki właśnie sposób ukształtowania organu zarządczego i nadzorczego D wynikał z rodzinnego charakteru Spółki i ustaleń poczynionych przez jej założycieli na etapie zawierania D Tymczasem uchwały Walnego Zgromadzenia z dnia marca 2019 r. dążą do zagwarantowania wyłącznie L G decydującego wpływu na kierowanie działalnością Spółki i jej nadzorowanie (poprzez obsadzenie organów D osobami od niego zależnymi).
53. Podkreślić wreszcie należy, że do podjęcia wszystkich opisanych uchwał doszło w warunkach konfliktu i w obliczu możliwości zmiany struktury akcjonariatu, która to może nastąpić w rezultacie podziału majątku wspólnego Skarżącej i jej małżonka, czy też w rezultacie uwzględnienia żądania Skarżącej, że jest ona współuprawniona do większościowego pakietu akcji D wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków. Postępowanie w tym przedmiocie toczy się przed Sądem Okręgowym w G pod sygn.
54. W konsekwencji, obecnie przed Sądem Okręgowym w G pod sygn. akt oraz toczą się postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieistnienia, ewentualnie nieważności, ewentualnie uchylenie uchwał Walnego Zgromadzenia z dnia marca 2019 r. Postępowania te na dzień wniesienia niniejszej skargi nie zostały prawomocnie zakończone.

Dowody:

- *Pozew o stwierdzenie nieistnienia uchwał z dnia marca 2019 r. wniesiony w sprawie o sygn. akt - wyciąg;*

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

- *Pozew o stwierdzenie nieistnienia uchwał z dnia marca 2019 r. wniesiony w sprawie o sygn. akt – wyciąg.*

D. POSTĘPOWANIE REJESTROWE I ODMOWA DOPUSZCZENIA SKARŻĄCEJ W CHARAKTERZE UCZESTNIKA POSTĘPOWANIA

55. Niezwłocznie po powzięciu uchwał Walnego Zgromadzenia z dnia marca 2019 r. Spółka wystąpiła z wnioskiem o zarejestrowanie zmian w składzie organów D w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego. Wobec powyższego Skarżąca, w zasadzie równoległe z zaskarżeniem uchwał Walnego Zgromadzenia z dnia marca 2019 r., złożyła w Sądzie Rejonowym w G (sygn. akt:) pismo informacyjne, w którym przedstawiła szczegółową argumentację wskazującą na nieistnienie/ nieważność/ zasadność uchylecia tych uchwał, a ponadto wniosła m.in. o oddalenie wniosku o wpis zmian, ewentualnie o zawieszenie postępowania rejestrowego do czasu rozpoznania powództwa skarżącej wywiedzionego przeciwko uchwałam Walnego Zgromadzenia z dnia marca 2019 r. Postanowieniem (orzeczeniem Referendarza Sądowego) z dnia kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w G , VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji zmian w organach Spółki zgodnie z wnioskiem D z dnia marca 2019 r.

Dowody:

- *Wniosek Spółki o wpis zmian w organach D w rejestrze z dnia marca 2019 r., sygn. ;*
- *Pismo informacyjne Skarżącej z dnia marca 2019 r., sygn. ;*
- *Postanowienie Sądu Rejonowego w G , VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia kwietnia 2019 r., sygn.*

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

56. W dniu maja 2019 r. Skarżąca wniosła skargę na ww. orzeczenie referendarza sądowego dokonujące rejestracji zmian składu osobowego organów Spółki. Postanowieniem z dnia czerwca 2019 r. Sąd Rejonowy w G , VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego odmówił Skarżącej dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania oraz odrzucił Skargę Skarżącej na orzeczenie referendarza sądowego z dnia kwietnia 2019 r. Niekonstytucyjna – zdaniem Skarżącej – wykładnia art. 510 § 1 k.p.c. legła u podstaw postanowienia odmawiającego dopuszczenia jej do udziału w sprawie rejestrowej.

57. W uzasadnieniu tegoż postanowienia wskazano m.in., że *„Wniosek ten [wniosek o rejestrację zmian – przyp. wł.] nie jest w żaden sposób związany z prawami ani obowiązkami akcjonariuszy albo odwołanych członków organów (przynajmniej w taki sposób jak podają to skarżące) a jedynie dotyczy organizacji i funkcjonowania samej osoby prawnej jaką jest spółka”*. W dalszej części uzasadnienia Sąd Rejestrowy wskazał, że *„[...]niedopuszczenie do udziału w sprawie rejestrowej nie narusza praw akcjonariuszy ani odwołanych członków organów, albowiem mogą oni kwestionować uchwały stanowiące podstawę wpisu w innym postępowaniu, w innym trybie i przed innym sądem. Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy na podstawie art. 510 § 1 k.p.c. a contrario postanowił odmówić dopuszczenia G G i K D do wzięcia udziału w sprawie.”*

Dowody:

- Skarga G G na orzeczenie referendarza z dnia kwietnia 2019 r. w przedmiocie rejestracji zmian w Radzie Nadzorczej i Zarządzie D S.A. – wyciąg;
- Postanowienie Sądu Rejonowego w G , VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia czerwca 2019 r., sygn.

58. W dniu lipca 2019 r. Skarżąca wniosła zażalenie na postanowienie o odmowie dopuszczenia jej do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania oraz zaskarżyła postanowienie o odrzuceniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Dowody:

- *Zażalenie Skarżącej z dnia lipca 2019 r. na postanowienie o odmowie dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania - wyciąg;*
- *Zażalenie Skarżącej z dnia lipca 2019 r. na postanowienie o odrzuceniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego – wyciąg.*

59. Postanowieniem z dnia grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w G oddalił zażalenie Skarżącej na postanowienie o odmowie dopuszczenia jej do wzięcia udziału w sprawie oraz odrzucenia jej skargi na orzeczenie referendarza sądowego. **Postanowieniem tym orzeczono, w sposób ostateczny o prawach i wolnościach Skarżącej.** Podobnie jak w przypadku orzeczenia Sądu I instancji, u podstaw orzeczenia Sądu II instancji legła niekonstytucyjna – zdaniem Skarżącej – wykładnia art. 510 § 1 k.p.c. W uzasadnieniu postanowienia podniesiono bowiem m.in., że „[...] wniosek o zarejestrowanie zmian umowy spółki nie jest w żaden sposób związany z prawami ani obowiązkami akcjonariuszy albo odwołanych członków organów. Interesu prawnego akcjonariusza w postępowaniu rejestrowym nie można wyprzewodzić jedynie z samego faktu posiadania takiego statusu. Przyjęcie takiej koncepcji wiązałoby się z koniecznością dopuszczenia do udziału w postępowaniu wszystkich akcjonariuszy, którzy zgłosiliby taką chęć, umożliwiając pojedynczemu akcjonariuszowi ingerencję w każde postępowanie rejestrowe. Wskazana koncepcja podważyłaby istotę postępowania rejestrowego.” W dalszej części uzasadnienia Sąd Okręgowy wskazał również, że „Brak przymiotu zainteresowanych w sprawie wynika również z samej istoty postępowania rejestrowego. Część wpisów w rejestrze ma charakter konstytutywny, jak w niniejszej sprawie, jednakże ich źródłem są uchwały zgromadzenia wspólników, lub walnego zgromadzenia akcjonariuszy.” Zdaniem Sądu Okręgowego „Niedopuszczanie do udziału w sprawach rejestrowych w charakterze uczestników każdego ze wspólników i akcjonariuszy nie narusza ich uprawnień. Wspólnicy i akcjonariusze sprzeciwiający się określonym wpisom do rejestru, które w ich mniemaniu naruszają prawo, mają możliwość wyeliminowania uchwały będącej źródłem wpisu w postępowaniu procesowym. Zdaniem Sądu Okręgowego, nie jest zatem konieczne wyposażanie skarżących w przymiot uczestnika postępowania rejestrowego.”

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

60. Wobec powyższego Sąd Okręgowy w G ostatecznie rozstrzygnął o prawach i wolnościach Skarżącej, uniemożliwiając jej tym samym, podnoszenie w toku postępowania rejestrowego twierdzeń i argumentów przemawiających za bezzasadnością wniosku o wpis zmian w rejestrze lub uzasadniających zawieszenie postępowania o wpis. Ostateczności rozstrzygnięcia o prawach i wolnościach Skarżącej nie zmienia fakt, że Skarżąca ma możliwość zaskarżania uchwał Walnego Zgromadzenia i z tej możliwości korzysta.

IV. UZASADNIENIE SKARGI KONSTYTUCYJNEJ

A. NARUSZENIE ART. 45 UST.1 W ZW. Z ART. 77 UST. 2 KONSTYTUCJI

Uwagi wstępne – zasadność wskazanych wzorców kontroli

61. Zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W doktrynie prawo to jest rozpoznawane w dwóch aspektach: jako zasada konstytucyjna, która skierowana jest do organów władzy publicznej. Organy państwowe są zobligowane do takiego zorganizowania sądownictwa, które zapewni niezależność, bezstronność i niezawisłość sądów. Po drugie, prawo do sądu należy rozumieć jako prawo podmiotowe, którego treść obejmuje: prawo dostępu do sądu, prawo do odpowiednio ukształtowanej procedury i prawo do uzyskania wiążącego rozstrzygnięcia sprawy¹⁹. Trybunał rekonstruując tzw. tożsamość konstytucyjną sądów wyjaśnił, że, oprócz oczywistych wymogów niezależności, bezstronności i niezawisłości sądu, składają się na nią również m.in. odrzucenie dowolności i arbitralności działania sądu i zapewnienie zainteresowanym podmiotom udziału w postępowaniu²⁰. Prawo do sądu przysługuje każdemu obywatelowi oraz wszelkim podmiotom występującym w obrocie prawnym oraz

¹⁹ Wyrok TK z dnia 9 czerwca 1998 r., K 28/97; A. Kubiak, D. Lis-Staranowicz, Konstytucyjne środki ochrony wolności i praw, [w:] M. Chmaj (red.), Wolności i prawa człowieka w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2016, s. 240-241.

²⁰ Wyrok TK z 16 stycznia 2006 r. sygn. akt: 30/05; Wyrok TK z 26 listopada 2019 r. P 9/18

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

podlega ochronie niezależnie od naruszenia innych praw podmiotowych. Ma ono charakter gwarancyjny – jego zasadniczą funkcją jest ochrona innych praw i wolności jednostki. Przepisem Konstytucji pozostającym w bardzo silnej, organicznej relacji z gwarancją prawa do sądu jest art. 77 ust. 2 Konstytucji²¹. W literaturze określa się ten przepis jako „negatywny aspekt prawa do sądu”, zgodnie z którym ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw. Treść zakazu zamykania drogi sądowej stanowi dopełnienie konstytucyjnej gwarancji prawa do sądu.

62. Z brzmienia art. 45 ust. 1 Konstytucji jasno wynika, iż wolą ustawodawcy jest objęcie prawem do sądu możliwie najszerszego zakresu spraw. Z zasady demokratycznego państwa prawnego wynika ponadto dyrektywa interpretacyjna, zakazująca zawężającej wykładni prawa do sądu²². Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w jednym ze swoich pierwszych orzeczeń, prawo do sądu zajmuje tak ważne miejsce w państwie demokratycznym, że jakakolwiek wykładnia ścieśniająca w tym zakresie nie odpowiadałaby ani celowi, ani charakterowi ustroju Rzeczypospolitej Polskiej²³. Prawo to jednak może podlegać formalnym i proceduralnym ograniczeniom, które to powinny służyć legitymowanym celom, opartym na postulatach proporcjonalności i pewności prawa, a jednocześnie nie naruszać istoty prawa do sądu, co wynika z art. 31 ust. 3 Konstytucji. Dopuszczalność ograniczeń prawa do sądu w demokratycznym państwie prawnym musi być interpretowana w sposób rygorystyczny, a ich zakres nie może budzić wątpliwości. Z orzecznictwa wynika również, że ograniczenia korzystania z konstytucyjnych wolności i praw muszą spełniać przesłanki adekwatności (celowości), konieczności (niezbędności) oraz proporcjonalności sensu stricto²⁴. W wyroku z dnia 10 maja 2000 r. Trybunał Konstytucyjny wskazał pewne ograniczenia prawa do sądu, które nie jest prawem absolutnym i bezwzględny. Już sam kształt postępowania przed sądem stwarza pewne ograniczenia, takie jak m.in.

²¹ Wyrok TK z dnia 10 maja 2000 r., K 21/99.

²² Por. orzeczenia TK: z 11 maja 1992 r., K 9/91, 6 kwietnia 1997 r., K 14/96, Uchwała w składzie 7 sędziów NSA z 10 kwietnia 2006 r., I OPS 3/06

²³ R. Trzaskowski, Czy istnieje możliwość ograniczenia drogi sądowej w dochodzeniu wolności lub praw? – uwagi na marginesie art. 77 ust. 2 Konstytucji, Przegląd Prawa Konstytucyjnego, Nr 2(14)/2013, s. 72

²⁴ Wyrok TK z 26 listopada 2019 r. P 9/18

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

terminy procesowe i materialne, opłaty, zasady inicjowania postępowania, rygory postępowania dowodowego. Te ograniczenia formalne postępowania zakreslają wyraźne granice prawa do sądu²⁵. Obowiązkiem ustawodawcy jest natomiast ustalenie odpowiedniego prawa, w tym procedury, aby zainteresowany podmiot mógł skorzystać z prawa do sądu. Trybunał podkreśla jednak, iż swoboda ustawodawcy kształtowania odpowiednich procedur nie oznacza bowiem dopuszczalności wprowadzania rozwiązań arbitralnych, które ponad miarę, a więc bez wystąpienia istotnych racji, ograniczają prawa procesowe strony, których realizacja stanowi przesłankę prawidłowego i sprawiedliwego rozstrzygnięcia sprawy. Jeżeli rozwiązania wprowadzone przez ustawodawcę wypaczają pozycję stron i uniemożliwiają zrównoważenie ich pozycji procesowej, nie można mówić o sprawiedliwości proceduralnej.

63. Także ustawodawca odpowiada za zdefiniowanie, jaki rodzaj sądu jest właściwy do rozpatrywania określonego rodzaju spraw²⁶. Pojęcie sprawy w ujęciu art. 45 ust. 1 Konstytucji należy rozumieć szeroko. Jest ono częściowo autonomiczne, nie można go objaśnić, stosując interpretacje z konkretnych gałęzi prawa²⁷. Interpretacji sprawy w rozumieniu konstytucyjnym dokonał również Sąd Najwyższy, wskazując, iż obejmuje ono również sprawy, które nie są sprawami cywilnymi, sądowno-administracyjnymi lub karnymi; sprawy te rozpoznaje sąd powszechny w postępowaniu cywilnym²⁸. Z taką interpretacją zgadza się również Trybunał Konstytucyjny. W przywołanej już w niniejszej Skardze sprawie dotyczącej praw dłużników, których dane ujawniono w rejestrze dłużników niewypłacalnych, który to rejestr należy do Krajowego Rejestru Sądowego, TK zaznaczył, iż „rozstrzygnięcie przez sąd o ujawnieniu danych tzw. dłużnika niewypłacalnego (...) nie jest sprawą z zakresu „sprawowania wymiaru sprawiedliwości”, niemniej jest sprawą z zakresu „ochrony prawnej”. Ta druga kategoria spraw sądowych również mieści się w ramach przywołanego wzorca

²⁵ Wyrok TK z dnia 10 maja 2000 r. K 21/99.

²⁶ Wyrok TK z dnia 9 czerwca 1998 r. SK 28/97.

²⁷ J. Oniszczyk, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego na początku XXI w., Kraków 2004, s. 728-731.

²⁸ Postanowienie SN z dnia 19 grudnia 2003 r., III CK 319/03.

kontroli²⁹. Z orzecznictwa TK wynika również, że każda sprawa poddana jurysdykcji sądowej, niezależnie od tego czy jest to „klasycznie” rozumiane sprawowanie wymiaru sprawiedliwości wynikające z art. 175 ust. 1 Konstytucji czy też zadań, które mogłyby być przypisane innym organom bez szkody dla obowiązku konstytucyjnego, jednak ustawodawca przypisał je jurysdykcji sądowej, będzie oceniana na podstawie podwyższonego standardu kontroli³⁰. Przyznanie wyłącznej kompetencji w zakresie prowadzenia KRS sądom, które są organami władzy państwowej, służy wzmocnieniu wiarygodności – formalnej oraz rzeczywistej³¹. Kwalifikacja sytuacji, w której sąd rejestrowy rozstrzyga w postępowaniu o wpis do rejestru KRS, do kategorii sprawy w rozumieniu art. 45 ust. 1 nie powinna budzić wątpliwości, a w konsekwencji pozwala odnieść wymagania wynikające z konstytucyjnego prawa do sądu do wskazanych postępowań rejestrowych.

Postępowanie rejestrowe w przedmiocie zmian statutu i organów Spółki a pojęcie sprawy

64. W ocenie Skarżącej art. 510 § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że małżonek akcjonariusza będący współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej nie ma interesu prawnego dla dopuszczenia go do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian dokonanych na podstawie kwestionowanych przez akcjonariusza uchwał, co do których akcjonariusz wytoczył powództwo o stwierdzenie ich nieważności, pozbawia małżonków akcjonariuszy gwarancji sądowej ochrony ich praw poprzez odmowę pełnego i aktywnego uczestnictwa w postępowaniu sądowym, których rozstrzygnięcie ma wpływ na sytuację prawną małżonka akcjonariusza.
65. W myśl art. 694¹ k.p.c. postępowaniem rejestrowym jest postępowanie w sprawach o wpis (wykreślenie) w Krajowym Rejestrze Sądowym i odpowiednio w innych

²⁹ Wyrok TK z 26 listopada 2019 r. P 9/18

³⁰ Por. Wyrok z 7 września 2004 r., P 4/04. Wyrok z listopada 2019 r.

³¹ M. Tarska, Komentarz do art. 1–60 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja (red.), Kodeks spółek handlowych. Pozakodeksowe prawo handlowe. Komentarz. T. 5, Wyd. 3, Warszawa 2015

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

rejestrach prowadzonych przez sądy. Jak wskazał Sąd Najwyższy pojęcie „postępowanie rejestrowe” należy rozumieć jako postępowanie obejmujące wszystkie czynności na podstawie szczególnych przepisów³². Postępowanie wywołane wnioskiem o dopuszczenie do udziału w postępowaniu rejestrowym, nie jest odrębną sprawą, toczącą się obok postępowania rejestrowego³³. Jak wyraźnie wskazał Sąd Najwyższy: „Pojęcie sprawy cywilnej definiuje kodeks postępowania cywilnego w art. 1. Zgodnie z tym przepisem sprawami cywilnymi są sprawy ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz inne sprawy, do których przepisy tego kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych. Są to zatem sprawy w znaczeniu merytorycznym, obejmujące główny przedmiot rozstrzygnięcia sądu. Rozstrzygnięcie sprawy w wielu wypadkach poprzedzone być musi rozstrzygnięciem poszczególnych różnorodnych kwestii, gdy taka potrzeba wyniknie w toku postępowania³⁴”. Wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu rozpoznawany jest w toku postępowania rejestrowego, nie obok niego w odrębnej sprawie³⁵. Na marginesie należy w tym miejscu zaznaczyć, iż ze wskazanego stanowiska wynika również utrwalona w orzecznictwie teza, iż skarga kasacyjna nie przysługuje od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odmawiające dopuszczenia do udziału w postępowaniu rejestrowym³⁶. Znajduje to uzasadnienie w brzmieniu przepisu art. 519¹ § 3 k.p.c.

66. Skarżąca nie kwestionuje poglądu, w świetle którego rola sądu w postępowaniu rejestrowym jest inna niż sądu, który rozstrzyga w przedmiocie zaskarżonych uchwał dotyczących zmian w organach spółki. Niemniej jednak, uzasadnionym z punktu widzenia ochrony prawnej interesów innych niż interes Spółki, jest uznanie, iż sąd rejestrowy powinien za każdym razem ustalić, czy istnieją podstawy formalne

³² Postanowienie SN z dnia 9 maja 2000 r., sygn. akt: IV CZ 17/00, Postanowienie SN z dnia 16 kwietnia 1997 r., sygn. akt: I CZ 24/97.

³³ Por. postanowienie SN z dnia 26 kwietnia 2001 r. sygn. akt: II CZ 148/00.

³⁴ Postanowienie SN z dnia 26 kwietnia 2001 r. II CZ 148/00.

³⁵ Tamże.

³⁶ Tamże. Por. również SN w postanowieniu z dnia 25 marca 2011 r. sygn. akt: IV CZ 134/10; Postanowienie SN z dnia 3 marca 2000 r. III CZ 1/00.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

dokonania wpisu oraz w sposób uwzględniający wszelkie okoliczności faktyczne, mające wpływ na sytuację prawną potencjalnych uczestników, rozstrzygnąć o ich interesie prawnym.

67. Wobec braku przepisu ograniczającego krąg podmiotów, które mogą wziąć udział w postępowaniu rejestrowym, kwestia ta, zgodnie z uwagami poczynionymi powyżej, będzie rozstrzygana każdorazowo przez sąd na tle art. 510 § 1 k.p.c. Aby podmiot mógł być uczestnikiem postępowania rejestrowego, wynik tego postępowania musi dotyczyć jego praw³⁷. Jest to materialnoprawna przesłanka wniosku oraz uczestnictwa w postępowaniu. Tę kwestię bada i ocenia sąd w toku merytorycznego rozpoznania wniosku, należą one bowiem do zakresu prawa materialnego³⁸. Przyjmując szeroką definicję interesu prawnego wyrażoną przez W. Siedleckiego „Zainteresowane mogą być zarówno podmioty, których położenie prawne, prawa i obowiązki pozostają w związku z przedmiotem postępowania, jak i podmioty, z których powodu postępowanie jest prowadzone³⁹”.

Określenie kręgu uczestników postępowania rejestrowego przez ustawodawcę a utrwalona wykładnia sądów

68. Poczynione uwagi natury ogólnej mają istotne znaczenie z uwagi na przedmiot niniejszej Skargi. Sprowadza się ona bowiem do oceny zgodności z Konstytucją niedopuszczenia do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym podmiotu, ergo odmowy udzielenia mu ochrony prawnej. Szczegółowy opis stanu faktycznego pozwala sprowadzić indywidualną sytuację Skarżącej do uniwersalnej sytuacji kręgu podmiotów pozostających w związku z przedmiotem postępowania, a w szczególności sytuacji, w której potencjalny uczestnik postępowania rejestrowego jest współuprawnionym z akcji, z uwagi na ustrój wspólności małżeńskiej – współwłaścicielem akcji.

³⁷ Postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 23 września 2011 r., sygn. akt: VIII Gz 84/13.

³⁸ Postanowienie SN z dnia 16 kwietnia 2009 r. sygn. akt: I CZ 15/09.

³⁹ W. Siedlecki, Postępowanie nieprocesowe, Warszawa 1998, s. 38.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

69. Aby określić sytuację prawną takiego podmiotu, a w konsekwencji wykazać jego interes prawny niezbędny do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym, niezbędne jest sięgnięcie do ustawodawstwa, które kwestie te szczegółowo reguluje. Status prawny dotyczyć więc będzie styku dwóch gałęzi wyrosłych z prawa cywilnego – prawa handlowego – jako akcjonariusza Spółki oraz rodzinnego – jako współuprawnionego z akcji małzonka, w sytuacji, gdy objęcie albo nabycie praw udziałowych w spółce jest finansowane z majątku wspólnego małżonków. Zagadnienie to jest złożone, co wynika z odrębności założeń aksjologicznych prawa rodzinnego oraz prawa spółek handlowych, co nie wyklucza jednak wykazania, iż w przedmiotowych okolicznościach zasadnym jest zakwalifikowanie interesu zgłaszającego uczestnictwo nie tylko jako interesu faktycznego, gospodarczego i rodzinnego, ale również i przede wszystkim jako interesu prawnego z uwagi na rzeczywistą potrzebę ochrony praw wynikających z przepisów prawa handlowego i rodzinnego, a w szczególności specyficzną pozycją prawną powstałą w wyniku ich zastosowania czyli pozycji współuprawnionego z akcji małzonka.
70. Sąd Okręgowy w postanowieniu, w którym orzeczono ostatecznie o prawach i obowiązkach Skarżącej, stwierdza, iż *„Interesu prawnego akcjonariusza w postępowaniu rejestrowym nie można wyprowadzić jedynie z samego faktu posiadania takiego statusu. Przyjęcie takiej koncepcji wiązałoby się z koniecznością dopuszczenia do udziału w postępowaniu wszystkich akcjonariuszy, którzy zgłosiliby taką chęć, umożliwiając pojedynczemu akcjonariuszowi ingerencję w każde postępowanie rejestrowe. Wskazana koncepcja podważałby istotę postępowania rejestrowego. Niniejsza sprawa dotyczyła rejestracji zmian w organach spółki oraz zmian przedmiotu działalności spółki – kwestie te nie wpływają na prawa i obowiązki akcjonariuszy”*.
71. Jednakże interesu prawnego Skarżącej należy poszukiwać w jej sytuacji prawnej nie tylko jako akcjonariusza Spółki czy odwołanego członka organu, lecz przede wszystkim jako współwłaściciela (w ramach wspólności majątkowej) akcji, z których oddano głosy „za” uchwałami podlegającymi rejestracji, co wyraźnie wynika z przedstawionego w sprawie stanu faktycznego. Stąd należy uznać, iż takie rozumienie art. 510 § 1 k.p.c., w jakim pozbawia ono małzonka akcjonariusza

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

konstytucyjnie zagwarantowanej ochrony sądowej, stanowi naruszenie prawa do sądu i zamknięcie drogi sądowej. Nie znajdują tu zastosowania żadne z przewidzianych ograniczeń tego prawa – bezpieczeństwo państwa, porządek publiczny, ochrona środowiska, zdrowia i moralności publicznej. Nie ma to również uzasadnienia w ukształtowaniu procedury przed sądem co do zasad inicjowania postępowania, terminów procesowych i materialnych, opłat, reprezentacji stron przed sądem, rygorów postępowania dowodowego. Nie wzbudza wątpliwości, iż ustawodawca ma prawo kształtować procedurę sądową zgodnie z jej specyfiką w celu zapewnienia jej efektywności i rzetelności, jednak każde ograniczenie musi być merytorycznie uzasadnione oraz proporcjonalne.

72. Również sam charakter postępowania rejestrowego nie uzasadnia przyjęcia koncepcji, iż sąd ten ze względu na swoją wyraźnie określoną rolę, nie ma obowiązku w sposób wyczerpujący rozważyć interesu prawnego jednostki zgłaszającej swoje uczestnictwo w postępowaniu. Za niezasadne należy również uznać uwagi czynione w związku z tym, że sąd rejestrowy jest sądem rejonowym, a sąd orzekający o wyeliminowaniu uchwały z obrotu jest sądem okręgowym. Takie założenia prowadziłyby do stosowania dwóch standardów ochrony prawnej jednostki – wyższego i niższego w zależności od kategorii rozpatrywanych spraw. Taki dualizm nie znajduje żadnego uzasadnienia w treści Konstytucji. Zakres podmiotowy konstytucyjnego prawa do sądu jest wyrażony przez zwroty „każdy” oraz „nikomu” a podnoszone w doktrynie i orzecznictwie wywody dotyczące znaczenia powyższych nie obejmują możliwości odmówienia jednostce posiadania interesu prawnego ze względu na zakres kognicji danego sądu.
73. Należy również podkreślić, iż żaden z przepisów ustawowych nie wskazuje na możliwość ograniczenia przez sąd zakresu oceny interesu prawnego. Zakładając racjonalność ustawodawcy, gdyby chciał on w tym zakresie ograniczyć rolę sądów rejestrowych ze względu na charakter postępowania, zastosowałby on rozwiązanie legislacyjne analogiczne do rozwiązania istniejącego np. na gruncie przepisu art. 626¹ § 2 k.p.c. w postępowaniu wieczystoksięgowym, poprzez zamknięcie kręgu uczestników poprzez wyraźną dyspozycję zawartą w *lex specialis* do art. 510 § 1

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

k.p.c., wyraźnie wskazując na to, kto może być uczestnikiem takiego postępowania oprócz wnioskodawcy⁴⁰.

74. Przedstawione przez Skarżącą uwagi wprost odnoszą się do argumentów powołanych przez Sąd Okręgowy w G w uzasadnieniu ostatecznego rozstrzygnięcia w jej jednostkowej sprawie (sygn. akt:). Mają one jednak charakter uniwersalny, bowiem wykładnia przepisu art. 510 § 1 k.p.c. dokonana w określonym stanie faktycznym, w którym potencjalnie zainteresowanym w sprawie wniosku o wpis do KRS była Skarżąca, jest wyrazem ugruntowanej praktyki sądów rejestrowych w analogicznych postępowaniach. Nie ulega wątpliwości, iż takie rozumienie art. 510 § 1 k.p.c. jak w przedstawionym uzasadnieniu Sądu Okręgowego w G jest wynikiem stałej, powtarzalnej i powszechnej praktyki sądowej, której konstytucyjność należy poddać ocenie Trybunału Konstytucyjnego.
75. Należy również podkreślić, iż zgodnie z prokonstytucyjną wykładnią prawa, konstytucyjne prawo do sądu, przy bezpośrednim stosowaniu przepisów Konstytucji, może stanowić podstawę rozstrzygania spraw. Organy mogą stosować prokonstytucyjną wykładnię prawa, z uwzględnieniem prawa do sądu jako podstawy orzekania w określonych sprawach⁴¹. Wobec powyższego, nawet w przypadku uwzględnienia stanowiska sądów rejestrowych co do ich ograniczonej kognicji, zasadnym jest możliwość wyinterpretowania możliwości ich rozszerzonego badania i orzekania co do interesu prawnego potencjalnych uczestników postępowania wprost z samej Konstytucji.

⁴⁰ Por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 r. (sygn.

⁴¹ K. Gieroń, Prawo do sądu w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i w orzecznictwie Sądowym, Wrocław, s. 570.

B. NARUSZENIE ART. 18 W ZW. Z ART. 2 I ART. 45 UST. 1 I ART. 77 UST. 2
KONSTYTUCJI RP

Uwagi wstępne – zasadność wskazanych wzorców kontroli

76. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego przepis art. 18 Konstytucji RP jest przepisem programowym, w związku z czym, nie może zatem co do zasady, stanowić samoistnej podstawy indywidualnego dochodzenia roszczeń w procedurze skargi konstytucyjnej. Niemniej jednak także w przypadku norm programowych zawartych w Konstytucji mogą w pewnych sytuacjach wynikać także prawa i wolności podmiotowe, mogące stanowić podstawę dochodzenia roszczeń w trybie skargi konstytucyjnej⁴². Adresowane do organów władzy publicznej cele działalności tych organów, określone w art. 18 Konstytucji, mogą stanowić wzorzec badania konstytucyjności przepisów „w ściśle określonej sytuacji normatywnej”⁴³.
77. Przepis art. 18 Konstytucji RP jest istotny przy wykładni prawa do sądu a także sprawiedliwej procedury sądowej. Jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny: *przypomnieć jednak należy, że prawo do sądu nie ma charakteru absolutnego i może podlegać daleko idącym ograniczeniom ze względu na istnienie innych zasad i wartości konstytucyjnych. Takie wartości konstytucyjne można wskazać w art. 18 Konstytucji. Przepis ten, z jednej strony, stanowi dyrektywę interpretacyjną pozostałych norm konstytucyjnych i ustawowych nakazującą najpełniejszą realizację zasady ochrony macierzyństwa, rodzicielstwa i małżeństwa. Z drugiej strony, art. 18 Konstytucji pełni rolę normy programowej. Jest on elementem przyjętej przez ustrojodawcę aksjologii konstytucyjnej. Art. 18 Konstytucji jest zamieszczony w rozdziale I Konstytucji określającym podstawowe zasady ustroju Rzeczypospolitej. Nakazuje on podejmowanie przez państwo takich działań, które umacniają więzi między osobami tworzącymi rodzinę, m.in. istniejące więzi między małżonkami oraz rodzicami a dziećmi*⁴⁴.

⁴² Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2011 r., sygn akt SK 11/09

⁴³ por. wyrok TK z 10 lipca 2000 r., sygn. SK 21/99, OTK ZU nr 5/2000, poz. 144, s. 834

⁴⁴ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 maja 2011 r., sygn akt SK 11/09

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

78. Jednocześnie zauważyć należy, że art. 18 Konstytucji RP był już niesamoistnym wzorcem kontroli przy badaniu konstytucyjności przepisów procesowych. Jak zauważył Trybunał Konstytucyjny *podobnie w niniejszej sprawie, z uwagi na jej szczególny charakter i „ściśle określoną sytuację normatywną” art. 18 Konstytucji może być w sposób pośredni źródłem wykładni i wzorcem oceny kwestionowanych przepisów procesowych*, w szczególności art. 400 KPC. Z uwagi na to, że kwestia pokrzywdzenia M.D. ze względu na niemożność dochodzenia przez nią roszczeń alimentacyjnych w niniejszej sprawie jest bardziej potencjalna niż w sprawie o sygn. SK 21/99 czy SK 57/04, art. 18 Konstytucji nie został samodzielnym wzorcem kontroli, lecz przepisem związkowym wpływającym na interpretację konstytucyjnego wzorca prawa do sądu⁴⁵.

Naruszenie konstytucyjnej zasady ochrony rodziny, a także prawa do sprawiedliwego procesu wskutek określonej praktyki sądowej stosowania przepisu art. 510 § 1 k.p.c.

79. Odnosząc ww. poglądy do niniejszej sprawy należy zauważyć, że kwestionowana praktyka stosowania przepisu art. 510 § 1 k.p.c., w zakresie w jakim prowadzi do odmowy dopuszczenia do udziału w postępowaniu rejestrowym małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji wchodzących w skład majątku wspólnego małżonków), narusza w ocenie Skarżącej również przepisy Konstytucji RP odnoszące się do ochrony rodziny.

80. W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną pozostaje fakt pozostawiania małżonków w ustroju wspólności majątkowej, a także fakt objęcia akcji ze środków pochodzących z majątku wspólnego. Poza tym bezspornym jest fakt, że Skarżąca wyraziła wobec Spółki wolę wykonywania praw korporacyjnych z większościowego pakietu akcji, objętego przez jej małżonka za środki pochodzące z majątku wspólnego, a tym samym wchodzącego w skład tego majątku.

81. Jak wynika z uzasadnienia Postanowienia Sądu Okręgowego w G , Sąd ten nie dopatrywał się interesu prawnego małżonka akcjonariusza dokonującego zmian w

⁴⁵ tamże

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

spółce, ponieważ - w jego ocenie - ewentualne orzeczenie sądu rodzinnego w przedmiocie ustanowienia rozdzielnosci majątkowej nie będzie miało żadnego znaczenia dla statusu małżonka akcjonariusza w Spółce:

„Należy przy tym podkreślić, iż wskazane przez skarżące okoliczności i przytoczone orzecznictwo są całkowicie irrelewantne z punktu widzenia niniejszego postępowania. Należy zgodzić się z wnioskodawcą, iż wyrok ustanawiający rozdzielnosc majątkową między małżonkami nie powoduje żadnych zmian w statusie akcjonariusza D

S.A. Skoro G G nie miała statusu akcjonariusza D S.A. z pakietu ponad % akcji w czasie obowiązywania wspólności majątkowej i małżeńskiej i nie miała z tytułu tego pakietu członkostwa w korporacyjnej osobie prawnej, to nie nabyła także takich praw po orzeczeniu rozdzielnosci majątkowej.

Niezależnie od powyższego, wyrok sądu rodzinnego w sprawie nie przesądza o istnieniu bądź ważności uchwał NWZ spółki z dnia marca 2019 r., zatem wynik postępowania rejestrowego nie jest uzależniony w żadnej mierze od prawomocnego orzeczenia w sprawie o ustanowienie rozdzielnosci majątkowej”.

82. W ocenie Skarżącej to stanowisko jest błędne i opiera się na wadliwym założeniu, że interes prawny małżonka akcjonariusza w danym postępowaniu wystąpi jedynie wówczas, gdy małżonek ten sam będzie miał status akcjonariusza. Pogląd taki prowadzi do pozbawienia małżonka akcjonariusza – współwłaściciela akcji ochrony prawnej w postępowaniu rejestrowym, co wskazuje na naruszenie praw konstytucyjnych małżonka akcjonariusza. Sąd rejestrowy odmawiając interesu prawnego Skarżącej przyjął wadliwe rozumienie art. 510 § 1 k.p.c. Takie rozumienie przepisu, negujące istnienie po stronie małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji) interesu prawnego we wzięciu udziału w postępowaniu rejestrowym, dotyczącym rejestracji uchwał podjętych przez drugiego małżonka głosami z akcji należącymi do majątku wspólnego, narusza art. 18 Konstytucji RP a także zasadę sprawiedliwości proceduralnej oraz sprawiedliwości społecznej.
83. Artykuł 18 Konstytucji ustanawia ochronę i opiekę nad małżeństwem, rodziną, macierzyństwem i rodzicielstwem. Na wyjątkową wagę tych wartości wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 18 maja 2005 r., stwierdzając, że „w świetle

aksjologii przyjętej w obowiązującej w Polsce Konstytucji, rodzina i małżeństwo są wartościami, które zajmują szczególnie wysoką rangę w hierarchii wartości konstytucyjnych⁴⁶. Ustanowienie przepisów, które służą ochronie tych wartości pozostawiono ustawodawcy zwykłemu, a adresatem obowiązków nałożonych niniejszym przepisem są wszystkie władze publiczne. W doktrynie przyjmuje się, że pojęcie ochrony obejmuje obowiązek władz publicznych podejmowania działań w stosunku do podmiotów zewnętrznych wobec małżonków i rodziny mających na celu niedopuszczenie do zagrożenia tych wartości. Jak wskazał TK ochrona ta powinna gwarantować „harmonijne ukształtowanie stosunków rodzinnych dla dobra wszystkich jej członków⁴⁷”. Rolą państwa jest zabezpieczenie małżeństwa, rodziny, macierzyństwa i rodzicielstwa przed zagrożeniami zewnętrznymi oraz podejmowanie działań w sferze społecznej oraz gospodarczej w celu wspierania właściwego funkcjonowania tych wartości.

84. W tym kontekście należy zauważyć, że akcje inkorporują w sobie określoną wartość majątkową, a działania z nimi związane, a w szczególności sposób wykonywania uprawnień z akcji może mieć i bardzo często ma bezpośredni wpływ na majątek rodziny. Odmowa możliwości udziału małżonka w postępowaniu rejestrowym dotyczącym rejestracji uchwał, które mają bezpośredni wpływ na prawa małżonka akcjonariusza, w tym prawa właścicielskie do akcji, może prowadzić do zniweczenia zarówno aktualnych, jak i przyszłych praw małżonka, które ten może uzyskać w wyniku ustanowienia rozdzielności majątkowej, stając się najpierw współwłaścicielem akcji w częściach ułamkowych, a potem ewentualnie właścicielem części akcji wskutek postępowania o podział majątku.
85. Zmiany dokonywane przez Walne Zgromadzenie Spółki głosami wyłącznie skonfliktowanego małżonka mogą prowadzić do ubezskutecznienia ewentualnych wyroków sądów rodzinnych. Akcjonariusz posiadający kontrolę nad spółką ma szeroki wachlarz instrumentów pozwalających mu wyprowadzić ze spółki kluczowe aktywa i to w taki sposób, aby czynności te były trwale nieodwracalne, a akcje

⁴⁶ Wyrok TK z 18 maja 2005 r., sygn. akt: K 16/04.

⁴⁷ Wyrok TK z 16 lipca 2007 r., sygn. akt: SK 61/06.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

małżonków z dnia na dzień straciły radykalnie na wartości. Tytułem przykładu, poza najbardziej oczywistymi czynnościami takimi jak np. sprzedaż przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części, sprzedaż poszczególnych aktywów, w tym np. wartości niematerialnych i prawnych, środków trwałych, można tutaj wspomnieć również o czynnościach nieoczywistych, które mogą łatwo spowodować utratę wartości akcji np. konwersja akcji z akcji imiennych na akcje na okaziciela, zakup usług od „zaprzyjaźnionych” podmiotów po wygórowanych cenach, podwyższenie kapitału zakładowego i „rozwodnienie” akcji wspólnych małżonków, rozwiązywanie umów z kluczowymi pracownikami, rozwiązywanie umów z kontrahentami, „przeparkowanie” pracowników do innego podmiotu, utworzenie długoterminowych lokat lub depozytów w „zaprzyjaźnionych” podmiotach. Nie trzeba też wspominać, że czynności, które mogą prowadzić do utraty wartości akcji to również odwoływanie akcjonariuszy z ważnych stanowisk w spółce np. z Zarządu czy Rady Nadzorczej i w ten sposób pozbawianie ich jakiegokolwiek wpływu na działalność Spółki i wiedzy o jej działaniach.

86. Dostrzegł to trafnie np. Sąd Okręgowy w Warszawie w wyroku z dnia 17 stycznia 2012 r.

W ocenie Sądu Okręgowego uchwały podjęte przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie pozwanej w dniu 8 stycznia 2011 r. są nieważne również ze względu na to, iż zostały podjęte z naruszeniem art. 36¹ § 1 k.r.io. Stosownie do tego przepisu, małżonek może sprzeciwić się czynności zarządu majątkiem wspólnym zamierzonej przez drugiego małżonka, z wyjątkiem czynności w bieżących sprawach życia codziennego lub zmierzającej do zaspokojenia zwykłych potrzeb rodziny albo podejmowanej w ramach działalności zarobkowej. (...) Zdaniem Sądu Okręgowego nie można zgodzić się z poglądami, które odmawiają czynnościom polegającym na wykonywaniu praw udziałowych (prawa głosu) z akcji przymiotu czynności zarządu majątkiem wspólnym. Ratio legis regulacji art. 36¹ § 2 k.r.io. jest bowiem zapewnienie małżonkowi możliwie pełnej ochrony przez działaniami drugiego małżonka mającymi za przedmiot wspólne prawa majątkowe małżonków. Takimi właśnie działaniami jest wykonywanie praw z akcji. Należy

bowiem zauważyć, że z akcjami wiąże się możliwość kontroli nad majątkiem spółki (możliwość powoływania organów spółki) oraz uczestnictwa w dochodach, które ten majątek przynosi (dywidenda). Wykonywanie prawa głosu w takich sprawach jak wybór organów spółki, wyrażanie zgody na zbycie znaków towarowych, nieruchomości, w sposób bezpośredni wpływa zatem na majątek spółki. Uchwały te dotyczą bowiem sposobu zarządu tym majątkiem. Ich skutki mogą i często wpływają na wartość rynkową samych akcji, co ma bezpośrednie przełożenie na sytuację majątkową małżonków. Z tego względu zdaniem Sądu Okręgowego nie ma podstaw do wyłączenia czynności dotyczących wykonywania prawa głosu z akcji spod rygorów określonych w art. 36¹ § 1 k.r.io. Należy nadmienić, że w niniejszej sprawie strony postępowania nie kwestionowały tego, że akcje pozwanej spółki wchodziły w dniu 8 stycznia 2011 r. do majątku wspólnego. Wątpliwości stron dotyczyły jedynie skuteczności takiego sprzeciwu. Jak już wskazano powyżej zdaniem Sądu Okręgowego sprzeciw ten jest skuteczny w zakresie w jakim dotyczy on wykonywania prawa głosu z należących do majątku wspólnego małżonków (...) uchwał⁴⁸.

87. Przywołane wyżej stanowisko Sądu Okręgowego w Warszawie wyraźnie dowodzi, że sposób wykonywania praw z akcji przez jednego z małżonków w sytuacji konfliktu pomiędzy nimi ma bezpośredni wpływ na interesy rodziny.
88. Przenosząc powyższe na grunt postępowania rejestrowego w przedmiocie rejestracji zmian dotyczących Spółki założonej przez członków rodziny niewątpliwie małżonek akcjonariusza – współwłaściciel akcji - ma interes prawny w udziale w postępowaniu rejestrowym dotyczącym wpisu zmian wynikających z uchwał podjętych przez drugiego skonfliktowanego z nim małżonka. Interes prawny odzwierciedla się zarówno we wpływie uchwał na sferę prawną małżonka akcjonariusza – odwołanie go z organów Spółki, co znajduje odzwierciedlenie we wpisie w rejestrze, jak i w innych zmianach wynikających z uchwał – zmianach statutu prowadzących do pozbawienia lub umniejszenia uprawnień, które małżonek akcjonariusza już posiada (w przypadku przyjęcia trafności poglądu dotyczącego współuprawnienia małżonków z akcji w

⁴⁸ Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt XVI GC 5/11 – w załączeniu.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

trakcie trwania wspólności majątkowej) lub które nabędzie w wyniku ustanowienia rozdzielności majątkowej i w dalszej kolejności podziału majątku.

89. W ocenie Skarżącej dopuszczenie, aby jeden z małżonków, który objął akcje spółki za zgodą drugiego, w momencie utraty zaufania pomiędzy małżonkami wykorzystywał spółkę nie tylko do tego, aby ukrywać przed drugim małżonkiem majątek, ale wręcz, aby ze środków spółki finansować konflikt ze współmałżonką, niewątpliwie nie mieści się w standardach sprawiedliwości i słuszności. Nie sposób też nie zauważyć, że dopuszczenie do tolerowania takiej sytuacji powoduje, że dobro, które jest szczególnie chronione Konstytucją RP (rodzina) doznaje ewidentnego uszczerbku wskutek dobra hierarchicznie niższego. Pogląd ten potwierdza też opinia prawna prof. A C , który wręcz zwraca uwagę, że konflikty pomiędzy małżonkami o posiadane przez nich papiery wartościowe nie mają w ogóle charakteru konfliktów korporacyjnych, a każdy z małżonków powinien mieć prawo do uczestniczenia w korporacyjnej osobie prawnej, skoro udziały w tej osobie pozostają częścią wspólnego majątku.

Dowód:

- *Opinia prawna prof. A C z dnia maja 2019 r.*

90. Należy zauważyć, że przyznanie przez sąd prymatu (pozornego) interesu korporacyjnego ponad interesem rodziny kłóci się z zasadami sprawiedliwości społecznej. Pogląd o zasadności rozstrzygnięcia konfliktu pomiędzy sferami prawa handlowego i rodzinnego na korzyść tego ostatniego nie jest poglądem odosobnionym. W tym miejscu warto odwołać się do artykułu Roberta Stefanickiego⁴⁹, który zwracał uwagę na trudność w rozstrzygnięciu problemów na styku prawa handlowego i rodzinnego: *W celu określenia pozycji współmałżonka w ustroju wspólności niezbędne jest odnotowanie, że omawiane kwestie są regulowane na podstawie dwóch podstawowych modeli prawnych, a mianowicie konstrukcji zawartych w kodeksie spółek handlowych oraz w kodeksie*

⁴⁹ R. Stefanicki, Przynależność i wykonywanie – nabytych z majątku wspólnego – praw udziałowych w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością (spójność prawa handlowego i rodzinnego w zakresie statusu małżonka współnika), PIP nr 10/2017 s. 65 i n.

rodzinnym i opiekuńczym. Podstawowy problem tkwi w różnicach założeń aksjologicznych towarzyszących tym aktom. Zasadniczo regulacje prawa handlowego podporządkowane są celom rynkowym. Stoją na straży sprawności i bezpieczeństwa obrotu. Z tymi funkcjami ściśle związane są normy określające pozycję wspólnika na bazie podmiotowego prawa udziałowego. Z kolei reguły wyznaczone przepisami prawa rodzinnego ukierunkowane są głównie na ochronę najmniejszej komórki społeczeństwa m.in. przez zabezpieczenie jej interesu od strony stabilności majątkowej. Problem współgrania ze sobą tych dwóch podstawowych reżimów jest niezwykle trudny do rozwiązania.

91. Autor badając tę kolizję systemów doszedł przy tym do następującej konkluzji: „Nie do przyjęcia, w każdym razie z punktu widzenia ochrony wartości, jaką stanowi dobro rodziny (art. 18 Konstytucji), byłoby rozstrzygnięcie sporów spółkowych i rodzinnych na podstawie literalnej wykładni art. 183(1) k.s.h. Ustawodawca nie uwzględnił w nim wszakże reguł rozliczeń między małżonkami oraz nie zastrzegł sankcji na wypadek niedochowania tego wymogu. (...)W doktrynie wskazuje się wprost, że „co najmniej może dziwić dokonanie wyboru przez prawodawcę – nowelizatora z 2003 roku tak topornego narzędzia prawnego, jakiego użyto w nowym art. 183¹ k.s.h.”. Autorzy prezentujący to stanowisko podkreślają, że nowelizacji dokonano, przyjmując prymat przepisów prawno-handlowych nad rodzinnymi, sankcjonując przy okazji wywłaszczenie się przez współmałżonków z przysługujących im praw udziałowych w spółce kapitałowej w wypadku, gdy „sprytniejszemu z nich powiedzie się zabieg wprowadzenia określonej formułki prawnej do umowy spółki z o.o.”.
92. Uwzględniając powyższe rozważania należy zauważyć, że taka wykładnia art. 510 § 1 k.p.c., która prowadzi do pozbawienia małżonka akcjonariusza (współwłaściciela akcji) możliwości udziału w postępowaniu rejestrowym dotyczącym rejestracji uchwał podjętych przez jego małżonka głosami z akcji wchodzącymi w skład majątku wspólnego z uwagi na brak interesu prawnego w tym postępowaniu narusza art. 18 Konstytucji RP w zw. z art. 2 i art. 31 ust. 3 Konstytucji RP.

C. NARUSZENIE ART. 21 UST. 1 W ZW. Z ART. 64 UST. 1-2 W ZW. Z ART. 2 W ZW. Z ART. 31 UST. 3 W ZW. Z ART. 32 UST. 1 W ZW. Z ART. 33 UST. 1 KONSTYTUCJI

Uwagi wstępne – zasadność wskazanych wzorców kontroli

93. Dla oceny konstytucyjności wskazanego w skardze znaczenia art. 510 § 1 k.p.c. istotne znaczenie ma art. 64 ust. 2 Konstytucji RP, który ustanawia zasadę równej dla wszystkich ochrony prawnej prawa własności. Zgodnie z art. 64 ust. 3 ograniczenie prawa własności może nastąpić tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie w jakim nie narusza prawa własności.
94. Zarówno art. 21, jak i art. 64 Konstytucji, określają konstytucyjne granice ingerencji, przede wszystkim ustawodawcy, w sferę praw właściciela wyznaczoną przepisami prawa cywilnego. Trybunał Konstytucyjny dostrzega również, że ochrona prawna w przypadku współwłasności obejmującej małżonków – współwłasności łącznej powinna być taka sama i oboje małżonkowie powinni podlegać jednakowej ochronie.
95. Takie stanowisko zaprezentował Trybunał Konstytucyjny m.in. w wyroku z dnia 10 maja 2005 r., stwierdzając zgodnie z art. 64 ust. 2 Konstytucji *"własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej"*. **Zasada równej ochrony winna być więc zastosowana przez ustawodawcę do praw każdego z małżonków.** Art. 215 § 2 zd. 1 ustanawia bezwzględnie *wspólność ustawową (współwłasność w ramach własnościowego prawa do lokalu lub domu jednorodzinnego) majątkowego prawa do lokalu, bez względu na to, czy prawo to zostało przydzielone w czasie trwania małżeństwa obojgu małżonkom lub tylko jednemu oraz bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe.* W szczególności art. 215 § 2 zd. 2 postanawiał, że nawet gdy "między małżonkami istnieje rozdzielność majątkowa", to nie obejmuje ona ustawowo nakazanej "wspólności spółdzielczego prawa do lokalu" (także: własnościowego prawa do lokalu). W kwestiach nieuregulowanych w art. 215 ustawy - *Prawo spółdzielcze stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności ustawowej*⁵⁰.

⁵⁰ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 maja 2005 r., sygn. akt SK 40/02

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

96. W odniesieniu do możliwości ograniczania prawa własności (współwłasności) Trybunał Konstytucyjny również wypowiedział się już kilkakrotnie, wskazując na okoliczności w których prawo własności mogło być modyfikowane. Dla niniejszej sprawy warte odnotowania są następujące poglądy:
97. *Genezy tak ujętego uregulowania upatrywać należy w przekonaniu, że wspólność przymusowa spółdzielczego prawa do lokalu, ustanowiona w ustawie z 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze, stanowiła atrybut mieszkania (domu) jako dobra nieodłącznie powiązanego z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych małżeństwa i szerzej - rodziny. W warunkach ostrego deficytu mieszkań dobro to uzyskiwało bezwzględny priorytet w stosunku do autonomii woli przyszytych lub aktualnych małżonków. Z tego względu, co podkreślił w swym stanowisku Marszałek Sejmu, przymusowa wspólność spółdzielczego prawa do lokalu (domu jednorodzinne) traktowana była jako instytucja samoistna i odmienna (lex specialis) od uregulowań kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, dotyczących stosunków majątkowych między małżonkami (w tym także odbiegająca od ustanowionych w art. 31 KRO zasad kreowania wspólności majątku dorobkowego). Małżonkowie nie mogli w szczególności wyłączyć ani w żaden sposób ograniczyć (bądź rozszerzyć) zastosowania zasad wynikających z art. 215 ustawy - Prawo spółdzielcze (odmiennie niż w przypadku ogólnych uregulowań art. 31 i nast. KRO, nieobejmujących wszakże ustawowej wspólności spółdzielczego prawa do lokalu)⁵¹.*
98. W sprawie dotyczącej dziedziczenia gospodarstw rolnych Trybunał Konstytucyjny badając zakres ograniczeń dziedziczenia wskazał: *z uwagi na to, że przedmiotem zaskarżonych w niniejszej sprawie przepisów jest problematyka związana z dziedziczeniem gospodarstw rolnych podkreślić należy, że gospodarstwo rolne może być przedmiotem szczególnej regulacji prawnośpadkowej. Konstytucyjną odrębność gospodarstwa rolnego jako składnika majątku potwierdza art. 23 konstytucji (zob. A. Lichorowicz, Konstytucyjne podstawy ustroju rolnego RP (w świetle art. 23 Konstytucji), Studia Iuridica Agraria 2000, T. I, s. 25-45). Przepis ten formułuje koncepcję gospodarstwa rodzinnego jako wytyczną dla organów władzy państwowej. Przepisy realizujące tę koncepcję nie mogą naruszać*

⁵¹ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 maja 2005 r., sygn, akt SK 40/02

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

postanowień art. 21 konstytucji, a więc także prawa dziedziczenia. Oznacza to, iż rodzinny charakter określonego gospodarstwa nie uzasadnia wprowadzenia innego mechanizmu przejścia własności w przypadku śmierci właściciela (współwłaściciela) niż dziedziczenie. Podobnie nie powinien on być interpretowany jako podstawa eliminowania uprawnień właściciela gospodarstwa i przymusowego tworzenia własnościowych wspólnot rodzinnych. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego nie wyklucza to jednak, że ustawodawca - w granicach przysługującej mu swobody regulowania dziedziczenia - odwoła się do koncepcji rodzinnego gospodarstwa rolnego jako wartości konstytucyjnej i realizując ją potraktuje gospodarstwo rolne jako szczególny przedmiot dziedziczenia, a więc podda go w określonym zakresie pewnym odrębnym regulacjom⁵².(...)

99. Tym samym Trybunał Konstytucyjny uznał, że pomimo wyodrębnienia – i to na poziomie Konstytucji RP – pojęcia gospodarstwa rolnego – nie jest zasadne ustanawianie odrębnego reżimu jego dziedziczenia od już ustalonego. W tym kontekście nie sposób nie zwrócić uwagi na aksjologiczne rozważania Trybunału Konstytucyjnego odnoszące się do kwestii wyodrębnienia gospodarstwa rolnego: Oczywiste przy tym jest, że gospodarstwo rodzinne nie jest celem samym w sobie. Z wymienionego przepisu konstytucji wynika, że powinno ono stanowić efektywną formę gospodarowania, pozwalającą prowadzić produkcję rolną w celu nie tylko zapewnienia "godziwego" utrzymania rodzinom rolniczym, ale także najpełniejszego zaspokojenia potrzeb społeczeństwa. Tylko bowiem tak prowadzone gospodarstwo może stanowić podstawę ustroju rolnego państwa. Art. 23 konstytucji daje podstawę do przyjęcia przez ustawodawcę uregulowań szczególnych dotyczących dziedziczenia gospodarstw rolnych także z uwagi na fakt, że inne dyrektywy konstytucyjne, a zwłaszcza wynikające z nakazu ochrony prawa dziedziczenia, nie są w tym przypadku - jak zaznaczono - jednoznaczne. Uzasadnia to pewien stopień swobody ustawodawcy, który realizując wskazane wyżej minimalne wymogi ochrony prawa dziedziczenia może wprowadzić rozwiązania służące innym wartościom konstytucyjnym. Do Trybunału Konstytucyjnego należy ocena, czy normy

⁵² Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., sygn. akt P 4/99

ustawowe, określające sposób i zakres realizacji w takiej sytuacji kilku różnych wartości konstytucyjnych, pozostają w zgodzie z konstytucją⁵³.

Współuprawnienie małżonków do akcji a konstytucyjne równe prawo własności

100. Na gruncie okoliczności faktycznych niniejszej Skargi zasadnym jest poczynienie uwag dotyczących sytuacji, gdy akcje spółki zostały objęte przez jednego z małżonków, lecz były one pokryte z ich majątku wspólnego. Taki sposób pokrycia wkładów do spółki akcyjnej występuje bardzo często w związku z nadaniem wspólności majątkowej małżeńskiej ustroju majątkowego o charakterze ustawowym w związku z regulacją art. 31 § 1 k.r.o. oraz wprowadzeniem domniemania przynależności danych aktywów do majątku wspólnego ustalającego katalog zamknięty aktywów tworzących majątek odrębny każdego z małżonków na podstawie art. 33 k.r.o. W myśl zasady surogacji, akcja, obejmowana lub nabywana, której cena pokryta została z majątku wspólnego, stanie się składnikiem majątku wspólnego, nawet, gdyby akcjonariuszem w rozumieniu art. 343 § 1 k.s.h. był tylko jeden z małżonków. Większe kontrowersje wywołuje natomiast kwestia wykonywania praw korporacyjnych z akcji (udziałów) w sytuacji, gdy weszły one do majątku wspólnego małżonków, ale osobą dokonującą czynności objęcia (nabycia) tych akcji (udziałów) był tylko jeden z małżonków.
101. Mimo podjętych wielu prób zarówno w piśmiennictwie (z dziedziny prawa rodzinnego i handlowego), jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nie doszło do ukształtowania się w miarę jednolitej opinii o sposobie i charakterze powiązania z małżonkami praw udziałowych w handlowych spółkach kapitałowych w ramach ustroju majątkowej wspólności małżeńskiej.
102. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, zgodnie z którym, w razie objęcia akcji (udziałów) za środki pochodzące z majątku wspólnego małżonków, akcje (udziały) te wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków, natomiast za

⁵³ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 stycznia 2001 r., sygn. akt P 4/99

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

akcjonariusza (udziałowca) uznaje się jedynie małżonka, który objął (nabył) te akcje (udziały)⁵⁴.

103. Zdaniem Sądu Najwyższego za takim poglądem przemawiają następujące argumenty:
- a) W razie dokonania przez jednego z małżonków czynności prawnej, stroną tej czynności staje się tylko ten małżonek, który w niej uczestniczył, a więc ten, który złożył oświadczenie woli kreujące i współkształtujące dany stosunek prawny. Przedmiotem majątku wspólnego małżonków mogą być tylko prawa (obowiązki) o charakterze majątkowym, nie korporacyjnym; udział więc, w jego przejawie materialnym, odzwierciedlającym prawa "własnościowe" w spółce, staje się elementem majątku wspólnego, natomiast prawa (obowiązki) korporacyjne wykonuje tylko małżonek - udziałowiec, nabywca udziału.
 - b) Uznanie małżonka osoby, która dokonała czynności objęcia akcji, za współuprawnioną mogłoby prowadzić do powstania niejasności w składzie osobowym spółki. Zarówno sama spółka jak i pozostali udziałowcy nie powinni ponosić ww. ryzyka tylko dlatego, że niektórzy ze wspólników pozostają w związku małżeńskim i angażują do spółki środki finansowe stanowiące w całości lub w części przedmiot majątku wspólnego.
 - c) Akcjonariuszami w spółce stają się tylko osoby obejmujące - zgodnie z art. 313 § 1 k.s.h. w związku z art. 313 § 4 k.s.h. - akcje w kapitale zakładowym spółki, albo nabywające akcje od dotychczasowych akcjonariuszy w sposób określony w art. 339 k.s.h. Tylko te osoby zostają wpisane do księgi akcji akcyjnej i są uważane wobec spółki za akcjonariuszy (art. 343 § 1 k.s.h.). W ten sposób, poza posiadaczami akcji na okaziciela, określa się jasno skład osobowy spółki. Tę sferę, obejmującą stosunki pomiędzy akcjonariuszami a spółką, określaną w literaturze, jako sferę zewnętrzną, reguluje kodeks spółek handlowych.

⁵⁴ Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 maja 1999 r. I CKN 1146/97, Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 21 stycznia 2009 r. II CSK 446/08, Postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 3 grudnia 2009 r. II CSK 273/09, Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 16 grudnia 2014 r. III CSK 55/14

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

- d) Za dopuszczalnością koncepcji rozdzielenia sfery zewnętrznej (stosunków pomiędzy akcjonariuszem a spółką) oraz sfery wewnętrznej (pomiędzy małżonkami) przemawiają zmiany kodeksu spółek handlowych wprowadzone ustawą z dnia 23 grudnia 2003 r., polegające na wprowadzeniu nowego art. 183¹ i art. 332¹ k.s.h. Zatem k.s.h. dopuszcza przez odpowiednie brzmienie umowy bądź statutu spółki, aby tylko jeden z małżonków został udziałowcem lub akcjonariuszem, pomimo tego, że udziały lub akcje wchodziły w skład majątku wspólnego małżonków.
104. Ww. stanowisko Sądu Najwyższego zostało poddane krytyce przez przedstawicieli doktryny, którzy opowiadają się za przyznaniem małżonkowi akcjonariusza możliwość nabycia legitymacji formalnej z akcji wchodzących w skład majątku wspólnego, przy czym różnice pomiędzy poszczególnymi autorami dotyczą tutaj nie tego czy małżonek może taką legitymację nabyć, ale kiedy i w jaki sposób (tj. czy wystarczy tutaj samo wyrażenie woli nabycia członkostwa w spółce, czy konieczne są do tego inne czynności konwencjonalne itp.)⁵⁵.
105. Co istotne Sąd Najwyższy w tych sprawach nie kwestionuje prawa własności przysługującego małżonkowi akcjonariusza, wskazując, że przeznaczenie środków pochodzących z majątku wspólnego małżonków na zakup akcji spółki akcyjnej oznacza, że wchodzi one w skład tego majątku pomimo tego, że akcjonariuszem jest wyłącznie ich nabywca, a przepisy k.s.h. nie rozstrzygają kwestii majątkowych, stosunków wewnętrznych pomiędzy małżonkami i przynależności akcji do określonego majątku, jak również sposobu zarządzania tym majątkiem. Jest to przedmiot regulacji prawa rodzinnego.

⁵⁵ A. Herbet, Obrót udziałami w spółce z o.o., Warszawa 2004, s. 173–180, T. Kurnicki, Pozycja współmałżonków udziałowców i akcjonariuszy w spółkach kapitałowych, Pr. Sp. Nr 12/2004, s. 25–28, A. Kidyba, Przepisy dodane jako normy kreujące nowe instytucje k.s.h., „Przegląd Prawa Handlowego” 2004, nr 3, s. 16 M. Nazar, w: System prawa prywatnego, t. 11: Prawo rodzinne i opiekuńcze, red. T. Smoczyński, Warszawa 2009, A. Szumański, Status prawny małżonka współnika w spółce kapitałowej w sytuacji, gdy objęcie albo nabycie praw udziałowych w spółce jest finansowane z majątku wspólnego małżonków, MoP 2015, nr 7, s. 31-39, Radosław L. Kwaśnicki, Alicja Piskorz i Agnieszka Nalazek „Udziały/akcje imienne znajdujące się w majątku wspólnym małżonków, cz. I - w sprawie statusu współnika/akcjonariusza zbiorowego”, Monitor prawa handlowego, nr 1/2011, str. 60 – 66.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

106. W ocenie Skarżącej wyżej opisane stanowisko jawi się nie tylko jako sprzeczne z k.r.o., niespójne systemowo (niespójność między k.s.h. i k.r.o.), ale przede wszystkim błędne dogmatycznie oraz nie do pogodzenia z wartościami, które wynikają z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w tym powołanego art. 64 ust. 2 i 3 Konstytucji RP. Nie sposób przy tym nie zauważyć, że pogląd Sądu Najwyższego powielony również przez sądy rejestrowe w sprawach dotyczących małżonków akcjonariuszy prowadzi właśnie do wydrażenia uprawnień właścicielskich małżonka akcjonariusza, poza bowiem samym tytułem własności nie ma on żadnych uprawnień właścicielskich nie tylko korporacyjnych, ale także prawa do dysponowania tym przedmiotem majątkowym – w przeciwieństwie do tego z małżonków, który objął akcje i nabył w ten sposób status akcjonariusza.
107. Pogląd odmawiający małżonkowi możliwości nabycia formalnego statusu akcjonariusza/udziałowca Spółki poprzez zgłoszenie spółce takiego żądania prowadzi do pozbawienia go jakiegokolwiek wpływu na aktywo, którego istota nie sprowadza się jedynie do czerpania z niego korzyści majątkowych, ale do wykonywania również praw, które mogą, jak w przedmiotowej sprawie, umożliwić nawet wiążący wpływ na losy samej spółki.
108. Pogląd taki jest również nie do pogodzenia z wartościami konstytucyjnymi i powszechnie akceptowanymi zasadami współżycia społecznego. Prowadzi bowiem do uprzywilejowania jednego małżonka kosztem drugiego, którego skutkiem może być „wywłaszczenie” tego małżonka, który co prawda współfinansował nabycie (objęcie) akcji (udziałów) – poprzez majątek wspólny – ale praw tych *de facto* nie posiada (przez brak legitymacji formalnej), a wskutek szkodliwej działalności pierwszego małżonka praw tych faktycznie może nigdy nie uzyskać a nawet nie uzyskać korzyści z tego, że kiedyś te prawa wchodziły do majątku wspólnego.
109. W celu zobrazowania tego wystarczy powiedzieć, że ten małżonek, który posiada legitymację formalną, może np. doprowadzić do skrajnie rozwadniającego podwyższenia kapitału zakładowego i zaoferowania udziałów (akcji) innej spółce, którą kontroluje (i której udziały są w jego majątku osobistym), w zamian za zaniżoną cenę. Efektem tego bądź co bądź prostego zabiegu będzie to, że co prawda w

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

przypadku rozwodu udziały (akcje) będą uwzględniane przy podziale, jednak wskutek podwyższenia kapitału zakładowego (rozwodnienia dotychczasowych udziałów/akcji) ich wartość będzie nieistotna. **Uprzywilejowanie więc jednego małżonka kosztem drugiego stoi w sprzeczności z Konstytucją RP, a w szczególności z: art. 18 – małżeństwo i rodzina znajdują się pod opieką i ochroną Rzeczypospolitej Polskiej, art. 33 ust. 1 – kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym, art. 64 ust. 1 – każdy ma prawo do własności, innych praw majątkowych oraz prawo dziedziczenia (sprzeczność polega na tym, że małżonek w istocie „wyłącza” jest z prawa udziałowego) oraz art. 64 ust. 2 – własność, inne prawa majątkowe oraz prawo dziedziczenia podlegają równej dla wszystkich ochronie prawnej.** Konsekwencje te sprzeczne są również z podstawowymi zasadami wyrażonymi w k.r.o.: art. 23 – małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie, art. 24 – małżonkowie rozstrzygają wspólnie o istotnych sprawach rodziny, art. 34¹ - każdy z małżonków jest uprawniony do współposiadania rzeczy wchodzących w skład majątku wspólnego, art. 36 § 1 - oboje małżonkowie są obowiązani współdziałać w zarządzie majątkiem wspólnym i art. 36 § 2 - każdy z małżonków może samodzielnie zarządzać majątkiem wspólnym, chyba że przepisy k.r.o. (a nie k.s.h.) stanowią inaczej. Wyżej wymienione normy jasno pokazują, że nie można akceptować wykładni prawa, która przyznaje jednemu z małżonków większe uprawnienia do składnika majątków wspólnego niż drugiemu. Interpretacja prawa nie może również prowadzić do sytuacji, że zgodnie z prawem jeden z małżonków może działać na szkodę drugiego.

Odmowa udziału w sprawie o wpis uchwał podjętych przez jednego z małżonków narusza równouprawnienie kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym

110. Z uwagi na szczególną rolę kobiety w zakresie macierzyństwa i wychowania dzieci, to mężczyźni, co do zasady, przejawiają większą aktywność w życiu gospodarczym. Owa zwiększona aktywność częstokroć, na gruncie spółek kapitałowych, przejawia się w częstszym samodzielnym obejmowaniu przez mężczyzn udziałów lub akcji spółek za środki pochodzące z majątku wspólnego małżonków. Nie można jednak

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

zapominać, że zarówno kobieta i mężczyzna mają równe prawa w życiu rodzinnym i gospodarczym, a co za tym idzie mają równe uprawnienia względem wszystkich składników ich majątku wspólnego.

111. Kwestionowana na gruncie niniejszej skargi wykładnia art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do wyraźnego i nieuprawnionego zróżnicowania pozycji kobiet i mężczyzn zwłaszcza w kontekście ochrony własności majątku wspólnego małżonków. Jej konsekwencją jest odmowa małżonce akcjonariusza udzielenia ochrony sądowej jej praw wynikających ze współwłasności akcji. Odmowa małżonce akcjonariusza interesu prawnego w udziale w postępowaniu rejestrowym prowadzi do daleko idących konsekwencji. Dokonanie w rejestrze zmian wynikających z kwestionowanych przez małżonkę akcjonariusza uchwał, co do których wytoczyła powództwo o ustalenie ich nieważności, nie tylko rzutuje w istotny sposób na sytuację prawnokorporacyjną spółki, ale również pozbawia małżonkę akcjonariusza jakiegokolwiek wpływu na działalność spółki, której akcje – w warunkach zgodnego funkcjonowania małżeństwa – zostały objęte za środki pochodzące z majątku wspólnego małżonków.
112. Jest to szczególnie widoczne na gruncie niniejszej sprawy. Nie można bowiem zapominać, że do nabycia akcji D za środki pochodzące z majątku małżonków, doszło w warunkach prawidłowego funkcjonowania małżeństwa – w sytuacji, w której Skarżąca nie mogła w jakikolwiek sposób przewidywać możliwości powstania obecnie istniejącego konfliktu. Dodatkowo, objęcie większościowego pakietu akcji D wyłącznie przez L G było wynikiem jego zapewnień wobec swojej małżonki, że obejmowane przez niego akcje i tak stanowią składnik majątku wspólnego, a zatem każdy z małżonków ma wobec niego równe prawa, zaś Skarżąca, jako Przewodnicząca Rady Nadzorczej będzie sprawowała stałą kontrolę nad działalnością Spółki.
113. Dopiero w warunkach obecnie istniejącego konfliktu, małżonek Skarżącej, wbrew jej woli zdecydował się na głębokie zmiany struktury korporacyjnej Spółki. Zmiany, te nie tylko w istotny sposób rzutują na ekonomiczną wartość pakietu akcji wchodzącego w skład majątku wspólnego małżonków, ale również ograniczają Skarżącą w możliwości realizowania jej uprawnień wynikających z prawa własności względem tych akcji.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Przypomnieć bowiem należy, że wykorzystując większościowy pakiet akcji D , L G podjął m.in. uchwały mające mu zapewnić faktyczną możliwość kierowania Spółką oraz nadzorowania jej działalności, a także mające zapewnić mu możliwość zachowania tych uprawnień oraz utrwalenia ustanowionych wyłącznie jego głosami członków organów D niezależnie od kształtu przyszłej struktury akcjonariatu i niezależnie od tego w jaki sposób większościowy pakiet akcji zostanie podzielony pomiędzy małżonkami w toku postępowania o podział majątku wspólnego.

114. W warunkach istniejącego pomiędzy małżonkami konfliktu nie można pomijać, że zarówno kobieta jak i mężczyzna mają równie prawa w życiu rodzinnym i gospodarczym. W tych warunkach, kwestionowana na gruncie niniejszej skargi wykładnia art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do nierównego traktowania kobiet i mężczyzn w życiu gospodarczym. Skutkuje ona bowiem tym, że kobieta (małżonka akcjonariusza) z uwagi na powszechnie przyjęty tradycyjny podział ról, najczęściej nie uczestniczy wraz ze swoim małżonkiem w objęciu akcji, a następnie – wskutek wadliwej wykładni art. 510 § 1 k.p.c. zostaje pozbawiona możliwości prawnej ochrony przysługującego jej składnika majątku.

Odmowa udziału w sprawie o wpis uchwał podjętych przez jednego z małżonków narusza prawo własności akcji małżonka tego akcjonariusza

115. Sąd rejestrowy odmawiając małżonkowi akcjonariusza interesu prawnego w postępowaniu rejestrowym wadliwie przyjmuje prymat prawa spółkowego nad prawem rodzinnym, twierdząc, że wola małżonka akcjonariusza – współwłaściciela akcji Spółki nie ma żadnego znaczenia dla możliwości wykonywania praw z akcji i w konsekwencji dla udziału w postępowaniu rejestrowym, a nawet znaczenia prawnego dla oceny statusu małżonka akcjonariusza w Spółce pozbawiony jest wyrok w sprawie ustanowienia rozdzielności majątkowej małżeńskiej pomiędzy małżonkami, gdyż „nie powoduje żadnych zmian w zakresie statusu akcjonariusza D ”.

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

116. Ww. pogląd w sposób niezasadny przyznaje prymat stosunkom korporacyjnym nad stosunkami wynikającymi z prawa rodzinnego, które – zgodnie z Konstytucją RP - jest dobrem hierarchicznie wyższym niż prawo własności.
117. Co istotne jednak w niniejszej sprawie to fakt, że sądy w drodze określonej praktyki stosowania art. 510 § 1 k.p.c. doprowadziły do wyeliminowania z postępowań rejestrowych możliwość udziału małżonka akcjonariusza będącego jednocześnie właścicielem akcji w ramach wspólności łącznej. Nie sposób przy tym nie zauważyć, że przyjęta przez sądy określona wykładnia art. 510 § 1 k.p.c. prowadzi do ograniczenia prawa własności jednego z małżonków, którego ograniczenie jest dopuszczalne jedynie w drodze ustawy – zgodnie z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP i to tylko pod wskazanymi tam warunkami. Już tylko z tego względu należy przyjąć, że art. 510 § 1 k.p.c. rozumiany w ten sposób, że małżonek akcjonariusza będący współwłaścicielem akcji na zasadach wspólności łącznej nie ma interesu prawnego w dopuszczeniu go do uczestnictwa w postępowaniu rejestrowym o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego w przedmiocie ujawnienia w rejestrze zmian w organach spółki, dokonanych na podstawie kwestionowanych przez akcjonariusza uchwał, co do których akcjonariusz wytoczył powództwo o stwierdzenie ich nieważności, narusza konstytucyjną zasadę ochrony własności.
118. Podkreślenia również wymaga, że przytaczane w orzecznictwie argumenty (i) mające przemawiać za słusnością stanowiska odmawiającego małżonkowi akcjonariusza (współwłaścicielowi akcji) udziału w toku postępowania rejestrowego oraz (ii) odmawiające małżonkowi, który nie uczestniczył w objęciu (nabyciu) akcji statusu akcjonariusza, w ogóle nie przystają do okoliczności niniejszej sprawy. Wynika to przede wszystkim z faktu, że D od samego początku swojego istnienia była spółką rodzinną o zamkniętej strukturze akcjonariatu i organów. Dodatkowo nie sposób pominąć, że środki na pierwotną działalność gospodarczą (prowadzoną przed założeniem Spółki i później wniesioną do niej aportem) pochodziły ze spadku

G G

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

119. Nie można zatem nie dostrzegać, że D niewątpliwie mieści się w kategoriach przedsiębiorstw rodzinnych, które są identyfikowane przez Komisję Europejską i w których można wyróżnić elementu ładu rodzinnego czy pewnej tradycji.
120. Posługując się definicjami przedsiębiorstw rodzinnych oraz dostępnymi badaniami i literaturą przedmiotu można wyróżnić następujące cechy charakterystyczne przedsiębiorstwa rodzinnego: (i) współzależność rodziny z przedsiębiorstwem rodzinnym, (ii) udział rodziny we własności przedsiębiorstwa, (iii) udział rodziny w zarządzaniu przedsiębiorstwem, (iv) świadomość rodzinnego charakteru przedsiębiorstwa, (v) dążenie do rodzinnego transferu własności lub władzy w podmiocie gospodarczym, (vi) rodzinna kultura organizacyjna, (vii) spłot celów rodziny i biznesu w realizowanej strategii przedsiębiorstwa.⁵⁶ Z powyższego wynika zatem, że istotną cechą przedsiębiorstw rodzinnych, niezależnie od formy prawnej w jakiej one funkcjonują, jest znaczne uwypuklenie elementu osobowego będącego konsekwencją więzów rodzinnych istniejących pomiędzy wspólnikami/współzałożycielami przedsiębiorstwa rodzinnego.
121. Charakterystyczne cechy przedsiębiorstwa rodzinnego, co potwierdza stan faktyczny, niewątpliwie można było do tej pory wyodrębnić również w D **Po pierwsze**, Spółka została założona przez członków najbliższej rodziny, tj. G i L G oraz [REDACTED] – K D i J G **Po drugie**, współzałożyciele Spółki od samego początku jej istnienia pełnili kluczowe stanowiska menadżerskie lub nadzorcze i byli aktywnie zaangażowani w jej ciągły rozwój. **Po trzecie**, perspektywa działalności Spółki od zawsze była ściśle powiązana z rozwojem rodziny i wymierzona w zapewnienie oraz maksymalizację dobrobytu wielu pokoleń. **Po czwarte**, rodzinna kultura organizacyjna była od zawsze cechą charakterystyczną D - na przestrzeni lat zarówno sposób podejmowania decyzji w Spółce, jak i zarządzania nią był w dużej mierze odformalizowany. Nie można zatem racjonalnie zakładać, że dopuszczenie Skarżącej

⁵⁶ A. Marjański, „Specyfika firm rodzinnych”, opubl. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2012

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

do udziału w postępowaniu rejestrowym, przedmiotem którego jest wpis do rejestru zaskarżonych przez nią zmian w organach Spółki, bądź uznanie Skarżącej za akcjonariusza Spółki mogłoby prowadzić do powstania wątpliwości co do rzeczywistego składu akcjonariatu lub paraliżu postępowania rejestrowego.

Z uwagi na powyższe, wnoszę jak we wstępie.

Wojciech Bokina

- radca prawny -

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

Załączniki:

1. Pełnomocnictwo wraz z dowodem uiszczenia opłaty skarbowej;
2. Postanowienie SO w G , XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z grudnia 2019 r., sygn. wraz z dowodem odbioru;
3. Akt zawiązania D z dnia listopada 2002 r., akt notarialny sporządzony przez notariusz M K , nr. Rep. ;
4. Protokół Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia D z dnia czerwca 2003 r., nr repertorium ;
5. Protokół notarialny z dnia czerwca 2003 r., repertorium dotyczący oferty nabycia akcji, oświadczenia o przyjęciu oferty i objęciu nowych akcji, oraz umowa przeniesienia nieruchomości oraz prawa użytkowania wieczystego i własności budynków i budowli;
6. Księga akcji D z dnia listopada 2017 r.;
7. Wyciąg z publikacji z 2014 r., str. ;
8. Wyrok Sądu Rejonowego w S z dnia września 2019 r., sygn. wraz z uzasadnieniem (str. 8);
9. Odpis pełny z rejestru przedsiębiorców KRS Spółki;
10. Księga akcyjna Spółki z dnia lutego 2019 r.;
11. Zawiadomienie o Walnym Zgromadzeniu Spółki na dzień lutego 2019 r.;
12. Wniosek G G o wpis do księgi akcyjnej Spółki z dnia lutego 2019 r.;
13. Statut D ;
14. Powiadomienie o zamiarze dokonania zmian w księdze akcyjnej z dnia lutego 2019 r.;
15. Sprzeciw G G z dnia lutego 2019 r. ;
16. Postanowienie Sądu Okręgowego w G z dnia marca 2019 r., sygn. ;
17. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w G z dnia października 2019 r., sygn. akt ;

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

18. Protokół Walnego Zgromadzenia D z dn. marca 2019 r., akt notarialny zaprotokołowany przez notariusza P O za Rep. nr ;
19. Pozew wzajemny G G z dnia listopada 2019 r., sygn. – wyciąg;
20. Postanowienie Sądu Okręgowego w B z dn. sierpnia 2019 r., sygn. ;
21. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w G z dn. stycznia 2020 r., sygn. ;
22. Postanowienie Sądu Rejonowego w B , XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dn. września 2019 r., sygn. ;
23. Pozew o stwierdzenie nieistnienia uchwał z dnia marca 2019 r. wniesiony w sprawie o sygn. akt - wyciąg;
24. Wniosek Spółki o wpis zmian statutu D w rejestrze z dnia marca 2019 r., sygn. ;
25. Pismo informacyjne Skarżącej z dnia marca 2019 r., sygn. ;
26. Postanowienie Sądu Rejonowego w G , VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia kwietnia 2019 r., sygn. ;
27. Skarga G G na orzeczenie referendarza z dnia kwietnia 2019 r. w przedmiocie rejestracji zmian statutu D S.A. – wyciąg;
28. Postanowienie Sądu Rejonowego w G , VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia czerwca 2019 r., sygn. ;
29. Zażalenie Skarżącej z dnia lipca 2019 r. na postanowienie o odmowie dopuszczenia do wzięcia udziału w sprawie w charakterze uczestników postępowania - wyciąg;
30. Zażalenie Skarżącej z dnia lipca 2019 r. na postanowienie o odrzuceniu skargi na orzeczenie referendarza sądowego – wyciąg;
31. Opinia prawna prof. A C z dnia maja 2019 r.;

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

32. Postanowienie SO w G , XII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z grudnia 2019r., sygn. akt ;
33. Postanowienie SR w G , VIII Wydział Gospodarczy KRS z listopada 2019 r., sygn. ;
34. Postanowienie SR w G , VIII Wydział Gospodarczy KRS z czerwca 2019 r., sygn. ;
35. Postanowienie SR w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego z 15 kwietnia 2011 r., sygn. XX Ns-Rej.KRS 2902/11/857;
36. Postanowienie SR w Łodzi, XX Wydział Krajowego Rejestru Sądowego z 11 lipca 2010 r., sygn. XX Ns-Rej.KRS 10439/11/987;
37. Postanowienie SO w Białymstoku, VII Wydział Gospodarczy z 13 grudnia 2010 r., sygn. VII Gz 167/10;
38. Postanowienie SO w Białymstoku, VII Wydział Gospodarczy z 3 listopada 2010 r., sygn. VII Gz 137/10;
39. Postanowienie SR dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy KRS z 28 lutego 2011 r., sygn. WR VI Ns-Rej.VI KRS 2/11/806;
40. Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 9 maja 2017 r., sygn. XXIII Gz 416/17;
41. Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 26 września 2016 r., sygn. XXIII Gz 654/16;
42. Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 21 stycznia 2013 r., sygn. XXIII Gz 24/13;
43. Postanowienie SO w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy z 24 września 2012 r., sygn. XXIII Gz 756/12;
44. Postanowienie SR dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 27 stycznia 2017 r., sygn. WA XII Ns Rej KRS 83516/16/520;
45. Postanowienie SR dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 03 kwietnia 2013 r., sygn. WA XII Ns Rej KRS 53218/12/986;
46. Postanowienie SR dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy KRS, z 15 marca 2013 r., sygn. WA XIV Ns-Rej. KRS XIV 36407/12/665;

Brysiewicz & Wspólnicy

RADCOWIE PRAWNI

47. Postanowienie SR w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 4 października 2013 r., sygn. BI XII Ns- Rej. KRS 8922/13/931;
48. Postanowienie SR w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 11 października 2010 r., sygn. BI XII Ns- Rej. KRS 8077/10/623;
49. Postanowienie SR w Białymstoku, XII Wydział Gospodarczy KRS, z 18 sierpnia 2010 r., sygn. BI XII Ns- Rej. KRS XII 6755/10 w przedmiocie zawieszenia postępowania rejestrowego prowadzonego pod sygn. BI XII Ns-Rej. KRS 6102/10;
50. Postanowienie SR dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS z 11 maja 2016 r., sygn. WA XIII Ns-Rej. KRS XIII 15374/16/535;
51. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 17 stycznia 2012 r., sygn. akt XVI GC 5/11;
52. Postanowienie SR Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy KRS, z 17 października 2011 r., sygn. XX KRS Ns Rej 016929/11/597;
53. Postanowienie SR Łodzi Śródmieścia w Łodzi, XX Wydział Gospodarczy KRS, z 2 listopada 2011 r., sygn. XX KRS Ns Rej 17806/11/722;
54. Postanowienie SO w Łodzi, X Wydział Gospodarczy z 13 grudnia 2011 r., sygn. X Gz 455/11;
55. Cztery odpisy niniejszej skargi wraz z załącznikami.